

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2024

Bc. JAN MLÝNEK

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Daň z nemovitých věcí jako součást rozpočtu obce

Diplomová práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Jan Mlýnek**
Osobní číslo: **E22484**
Studijní program: **N0488A050001 Hospodářská politika a veřejná správa**
Specializace: **Ekonomika veřejného sektoru**
Téma práce: **Daň z nemovitých věcí jako součást rozpočtu obce**
Zadávající katedra: **Ústav ekonomických věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je analyzovat výnosnost daně z nemovitých věcí pro obecní rozpočet, posoudit možnosti obce ovlivňovat parametry této daně jako výrazu fiskální decentralizace a zhodnotit další možnosti obcí, jak stabilizovat či zvýšit výnos z této daně pro obecní rozpočet.

Osnova:

- Charakteristika daně z nemovitých věcí jako součásti daňového systému ČR.
- Charakteristika hospodaření obcí a jejich rozpočtových příjmů.
- Analýza příjmů vybraného vzorku obcí z pohledu nastavení koeficientu daně.
- Analýza dopadů daně na situaci ve zkoumaných obcích z hlediska stavu nemovitého majetku.
- Zhodnocení návrhů na úpravu daně z nemovitých věcí.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 50 stran**
Rozsah grafických prací: **-**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

GRUBER, J. Public finance and public policy. Sixth edition. New York, NY, USA: Macmillan International Higher Education, 2019. ISBN 978-1-319-25474-2.

HNÁTEK, M. Nemovité věci v daních: prodej, koupě, nájem, ubytování, nemovité věci v podnikání, darování, dědění. Praha: ESAP, 2023. ISBN 978-80-907398-9-5.

LAJTKEPOVÁ, E. Veřejné finance v praxi České republiky. Brno: CERM, akademické nakladatelství, 2021. ISBN 978-80-7623-064-4.

PEKOVÁ, J., JETMAR, M., TOTH, P. Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-209-4.

VANČUROVÁ, A. ZÍDKOVÁ, H. Daňový systém ČR 2022. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-362-3.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Lucie Sobotková, Ph.D.**
Ústav ekonomických věd

Datum zadání diplomové práce: **1. září 2023**
Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2024**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Romana Provozíková, Ph.D. v.r.
garant studijního programu

V Pardubicích dne 1. září 2023

Prohlašuji:

Práci s názvem „Daň z nemovitých věcí jako součást rozpočtu obce“ jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47 písm. b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích 29. 4. 2024

Bc. Jan Mlýnek v. r.

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych rád poděkoval své vedoucí diplomové práce Ing. Lucii Sobotkové, Ph.D. za odbornou pomoc, cenné rady, připomínky a poskytnuté konzultace, které mi pomohly při zpracování této bakalářské práce. Dále bych rád poděkoval paní starostce Petře Harazimové, MBA za umožnění odborné praxe na OÚ Loučná nad Desnou. Získané cenné informace a dovednosti z ekonomické a hospodářské činnosti obce jsem využil při tvorbě diplomové práce.

ANOTACE

Diplomová práce se zaměřuje na daň z nemovitých věcí a jakým způsobem obce mohou tento příjem do svého rozpočtu ovlivnit. V úvodních kapitolách je popisována daň, daňový systém v České republice a daň z nemovitých věcí. Další kapitola pojednává o postavení subjektu obce v systému veřejné správy České republiky a hospodaření tohoto subjektu. V posledních kapitolách diplomová práce srovnává přístup obcí ve Svazku Údolí Desné k ovlivňování daně z nemovitých věcí a jaké dopady tato daň vyvolává.

KLÍČOVÁ SLOVA

daň, daň z nemovitých věcí, koeficienty, veřejná správa, obec, hospodaření obcí, rozpočet, Svazek obcí Údolí Desné

TITLE

Real estate tax as part of the municipal budget

ANOTATION

The diploma thesis focuses on real estate tax and how municipalities can influence this income in their budget. In the introductory chapters, the tax, the tax system in the Czech Republic and the tax on immovable property are described. The next chapter discusses the position of the entity of the municipality in the public administration system of the Czech Republic and the management of this entity. In the last chapters, the diploma thesis compares the approach of the municipalities in the Desná Valley Association to influencing the real estate tax and the effects of this tax.

KEYWORDS

tax, real estate tax, coefficients, public administration, municipality, economy of the municipality, budget, Union of Municipalities Údolí Desné.

OBSAH

SEZNAM OBRÁZKŮ	9
SEZNAM TABULEK.....	10
ÚVOD.....	12
1 DAŇ A DAŇOVÝ SYSTÉM ČR.....	13
1.1 DAŇ.....	13
1.2 DAŇOVÝ SYSTÉM ČR	15
2 DAŇ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ.....	18
2.1 CHARAKTERISTIKA DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ.....	19
2.2 ZÁKLAD DANĚ, SAZBY A KOEFICIENTY DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ ...	20
2.3 SPRÁVA DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ.....	24
3 CHARAKTERISTIKA OBCÍ A JEJICH HOSPODAŘENÍ	25
3.1 VEŘEJNÁ SPRÁVA A OBEC V ČR	25
3.2 OBEC.....	27
3.2.1 PŮSOBNOST OBCE	27
3.2.2 ORGÁNY OBCE.....	29
3.3 HOSPODAŘENÍ OBCE.....	32
3.3.1 ROZPOČET OBCE	33
3.3.2 ROZPOČTOVÁ SKLADBA.....	34
4 ANALÝZA DZNV OBCÍ SVAZKU ÚDOLÍ DESNÉ	38
4.1 METODY ANALÝZY DZNV V OBCÍCH SVAZKU ÚDOLÍ DESNÉ	39
4.2 DZNV V ROZPOČTECH OBCÍ SVAZKU ÚDOLÍ DESNÉ.....	39
4.2.1 HRABĚŠICE	39
4.2.2 LOUČNÁ NAD DESNOU	42
4.2.3 PETROV NAD DESNOU	44
4.2.4 RAPOTÍN	47
4.2.5 REJCHARTICE.....	49
4.2.6 SOBOTÍN	52
4.2.7 VELKÉ LOSINY	54
4.2.8 VERNÍŘOVICE	57

4.2.9	VIKÝŘOVICE.....	59
4.3	SROVNÁNÍ DZNV OBCÍ SVAZKU ÚDOLÍ DESNÉ	62
4.3.1	SROVNÁNÍ KOEFICIENTŮ DZNV	62
4.3.2	SROVNÁNÍ PŘÍJMU Z DZNV NA JEDNOHO OBYVATELE	64
4.3.3	SROVNÁNÍ PODÍLŮ DZNV NA DAŇOVÝCH PŘÍJMECH.....	64
4.3.4	SROVNÁNÍ TEMPA RŮSTU SDÍLENÝCH A SVĚŘENÝCH DANÍ.....	65
4.4	ANALÝZA DOPADŮ DANĚ NA SITUACI VE ZKOUMANÝCH OBCÍ Z HLEDISKA STAVU NEMOVITÉHO MAJETKU	67
5	NÁVRHY NA ÚPRAVU DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ.....	69
5.1	ZVÝŠENÍ KOEFICIENTU DLE POČTU OBYVATEL	69
5.2	ZAVEDENÍM ČI ZVÝŠENÍM MÍSTNÍHO KOEFICIENTU.....	70
5.3	ZAVEDENÍM PODNIKATELSKÉHO KOEFICIENTU	70
5.4	ZMĚNOU V LEGISLATIVĚ	71
	ZÁVĚR	72
	ZDROJE	73

SEZNAM OBRÁZKŮ

OBRÁZEK 1: ROZDĚLENÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY V ČESKÉ REPUBLICE	26
OBRÁZEK 2: ÚZEMNÍ ROZPOČTY V ROZPOČTOVÉ SOUSTAVĚ ČR.....	34
OBRÁZEK 3: VÝVOJ A PREDIKCE PŘÍJMŮ HRABĚŠIC Z DZNV	41
OBRÁZEK 4: VÝVOJ A PREDIKCE PŘÍJMŮ LOUČNÉ N. DESNOU Z DZNV	43
OBRÁZEK 5: VÝVOJ A PREDIKCE PŘÍJMŮ PETROVA N. DESNOU Z DZNV	46
OBRÁZEK 6: VÝVOJ A PREDIKCE PŘÍJMŮ RAPOTÍNA Z DZNV.....	48
OBRÁZEK 7: VÝVOJ A PREDIKCE PŘÍJMŮ REJCHARTIC Z DZNV.....	51
OBRÁZEK 8: VÝVOJ A PREDIKCE PŘÍJMŮ SOBOTÍNA Z DZNV.....	53
OBRÁZEK 9: VÝVOJ A PREDIKCE PŘÍJMŮ VELKÝCH LOSIN Z DZNV	56
OBRÁZEK 10: VÝVOJ A PREDIKCE PŘÍJMŮ VERNÍŘOVIC Z DZNV	58
OBRÁZEK 11: VÝVOJ A PREDIKCE PŘÍJMŮ VIKÝŘOVIC Z DZNV	61
OBRÁZEK 12: POČET OBYVATEL OBCÍ SVAZKU ÚDOLÍ DESNÉ.....	63

SEZNAM TABULEK

TABULKA 1: ZÁKLAD DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ	21
TABULKA 2: SAZBY PRO DAŇ Z POZEMKU	21
TABULKA 3: SAZBY PRO DAŇ ZE STAVEB A JEDNOTEK	22
TABULKA 4: KOEFICIENTY DLE POČTU OBYVATEL	22
TABULKA 5: ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANĚ U OBCÍ K 1. 1. 2024.....	36
TABULKA 6: STRUKTURA PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ V OBECNÍCH ROZPOČTECH ČR...36	
TABULKA 7: ROZPOČET HRABĚŠIC V MIL. KČ	40
TABULKA 8: DAŇOVÉ PŘÍJMY HRABĚŠIC V MIL. KČ.....	40
TABULKA 9: PODÍLY DZNV V % NA PŘÍJMECH V MIL. KČ HRABĚŠIC	41
TABULKA 10: TEMPA RŮSTU PŘÍJMŮ HRABĚŠIC V %	42
TABULKA 11: ROZPOČET LOUČNÉ N. DESNOU V MIL. KČ.....	42
TABULKA 12: DAŇOVÉ PŘÍJMY LOUČNÉ N. DESNOU V MIL. KČ	43
TABULKA 13: PODÍLY DZNV V % NA PŘÍJMECH V MIL. KČ LOUČNÉ N. DESNOU	44
TABULKA 14: TEMPA RŮSTU PŘÍJMŮ LOUČNÉ N. DESNOU V %.....	44
TABULKA 15: ROZPOČET PETROVA N. DESNOU V MIL. KČ	45
TABULKA 16: DAŇOVÉ PŘÍJMY PETROVA N. DESNOU V MIL. KČ.....	45
TABULKA 17: PODÍL DZNVV % NA PŘÍJMECH V MIL. KČ PETROVA N. DESNOU	46
TABULKA 18: TEMPA RŮSTU PŘÍJMŮ PETROVA N. DESNOU V %.....	47
TABULKA 19: ROZPOČET RAPOTÍNA V MIL. KČ.....	47
TABULKA 20: DAŇOVÉ PŘÍJMY RAPOTÍNA V MIL. KČ	48
TABULKA 21: PODÍLY DZNV V % NA PŘÍJMECH V MIL. KČ RAPOTÍNA	49
TABULKA 22: TEMPA RŮSTU PŘÍJMŮ RAPOTÍNA V %.....	49
TABULKA 23: ROZPOČET REJCHARTIC V MIL. KČ.....	50
TABULKA 24: DAŇOVÉ PŘÍJMY REJCHARTIC V MIL. KČ	50
TABULKA 25: PODÍLY DZNV V % NA PŘÍJMECH V MIL. KČ REJCHARTIC	51
TABULKA 26: TEMPA RŮSTU PŘÍJMŮ REJCHARTIC V %.....	52
TABULKA 27: ROZPOČET SOBOTÍNA V MIL. KČ.....	52
TABULKA 28: DAŇOVÉ PŘÍJMY SOBOTÍNA V MIL. KČ	53
TABULKA 29: PODÍLY DZNV V % NA PŘÍJMECH V MIL. KČ SOBOTÍNA	54
TABULKA 30: TEMPA RŮSTU PŘÍJMŮ SOBOTÍNA V %.....	54
TABULKA 31: ROZPOČET VELKÝCH LOSIN V MIL. KČ	55

TABULKA 32: DAŇOVÉ PŘÍJMY VELKÝCH LOSIN V MIL. KČ.....	55
TABULKA 33: PODÍL DZNV V % NA PŘÍJMECH V MIL. KČ VELKÝCH LOSINÁCH	56
TABULKA 34: TEMPA RŮSTU PŘÍJMŮ VELKÝCH LOSIN V %	57
TABULKA 35: ROZPOČET VERNÍŘOVIC V MIL. KČ	57
TABULKA 36: DAŇOVÉ PŘÍJMY VERNÍŘOVIC V MIL. KČ	58
TABULKA 37: PODÍL DZNV V % NA PŘÍJMECH V MIL. KČ VERNÍŘOVIC.....	59
TABULKA 38: TEMPO RŮSTU PŘÍJMŮ VERNÍŘOVIC V %.....	59
TABULKA 39: ROZPOČET VIKÝŘOVIC V MIL. KČ	60
TABULKA 40: DAŇOVÉ PŘÍJMY VIKÝŘOVIC V MIL. KČ	60
TABULKA 41: PODÍL DZNV V % NA PŘÍJMECH V MIL. KČ VIKÝŘOVIC.....	61
TABULKA 42: TEMPA RŮSTU PŘÍJMŮ VIKÝŘOVIC V %.....	62
TABULKA 43: AKTUÁLNÍ KOEFICIENTY OBCÍ U DZNV.....	62
TABULKA 44: PŘÍJEM Z DZNV NA JEDNOHO OBYVATELE V OBCÍCH SVAZKU ÚDOLÍ DESNÉ V KČ.....	64
TABULKA 45: SROVNÁNÍ PODÍLŮ DZNV NA DAŇOVÝCH PŘÍJMECH.....	65
TABULKA 46: SROVNÁNÍ TEMPA RŮSTU SDÍLENÝCH A SVĚŘENÝCH DANÍ	66
TABULKA 47: BYTY, ROD. DOMY A ROD. REKR. A UBYT ZAŘ. OBCÍ	67
TABULKA 48: PODÍLY POČTU DANÝCH NEMOVITÝCH MAJETKŮ NA CELKOVÉM POČTU STAVEB A JEDNOTEK	68
TABULKA 49: VÝVOJ DOKONČENÝCH BYTŮ V OBCÍCH	68
TABULKA 50: MEZIROČNÍ RŮST ČI POKLES OBYVATEL V OBCÍCH	70

ÚVOD

Tato diplomová práce se věnuje dani z nemovitých věcí jako součástí rozpočtu obce. Obec v České republice tvoří povinně rozpočet. V rámci celkových příjmů má příjmy i z daní. Tyto příjmy se nazývají daňové příjmy, kam patří i příjmy z daní z nemovitých věcí.

Na našem území patří obce do systému veřejné správy. Mají přidělenou přenesenou působnost i samostatnou působnost. V rámci samostatné působnosti mohou ovlivnit výši daně z nemovitých věcí. Obce ovlivňují tuto daň několika koeficienty, které jsou definovány v zákoně č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí. Jak už napovídá tento zákon, se zaobírá koeficienty, ale i samotnou daní z nemovitých věcí. V návaznosti na tuto daň a jejího ovlivnění ze strany obcí prostřednictvím koeficientů lze uvést cíl diplomové práce. Cílem práce je analyzovat výnosnost daně z nemovitých věcí pro obecní rozpočet, posoudit možnosti obce ovlivňovat parametry této daně jako výrazu fiskální decentralizace a zhodnotit další možnosti obcí, jak stabilizovat či zvýšit výnos z této daně pro obecní rozpočet.

Diplomová práce je rozdělená do pěti kapitol. V první části se práce zabývá vymezením daně a daňového systému v České republice. Druhá kapitola práce je zaměřena na samotnou daň z nemovité věci, základ daně, sazby a koeficienty. Závěr této kapitoly popisuje správu dani z nemovitých věcí. Třetí část se věnuje systému veřejné správy v České republice a vymezení pojmu obce v rámci tohoto systému. Je zde také popsána působnost obce a její orgány. V poslední části třetí kapitoly je charakterizováno hospodaření obce, rozpočet a rozpočtová skladba. Čtvrtá pasáž je analytickou částí, kde jsou zkoumány obce svazku Údolí Desné. Je zde zkoumáno, jakou výši představuje daň z nemovitých věcí v rozpočtech jednotlivých obcí, jak nastavily jednotlivé koeficienty této daně a v neposlední řadě se zabývá, dopadem daně z nemovitých věcí na nemovitý majetek v jednotlivých obcích. Poslední část diplomové práce je věnována zhodnocení návrhů na úpravu daně z nemovitých věcí u zkoumaných obcí.

1 DAŇ A DAŇOVÝ SYSTÉM ČR

1.1 DAŇ

Daň je chápána jako nedobrovolná, nenávratná, neekvivalentní, neúčelová a opakovatelná platba do veřejného rozpočtu, která je vybírána od daňových poplatníků na úhradu veřejných statků a služeb.

Její charakteristika nedobrovolnosti placení je dána zákonem. V případě nenávratnosti, poplatník daně nemá právo, že při jejím zaplacení se mu platba vrátí v podobě veřejných statků a služeb. Neekvivalentnost znamená, že poplatník daně nemůže očekávat nějakou protihodnotu zaplacené daně. V rámci neúčelovosti není znám konkrétní účel, na co budou vybrané daně použity. A opakovatelnost znamená, že daň je vybraná vždy za určité období, případně za určitou činnost. (Lajtkepová, 2021)

V současné době daně plní několik funkcí, mezi které patří:

- fiskální,
- alokační,
- redistribuční,
- stabilizační
- a stimulační.

Nezákladnější funkcí daní je **fiskální funkce**. Vyznačuje se tím, že daně mají možnost naplnit veřejný rozpočet. Existují výjimečné situace, kdy se lze setkat s daněmi, které fiskální funkci neplní. Mohou to být situace, kdy dochází k neefektivnímu výběru daní, daňovým výjimkám či daňovým únikům, příp. mohou být daně navrženy tak, že mají za cíl ovlivňovat chování lidí nebo podporovat určité socio-ekonomické cíle. Mezi takové daně patří například ekologická daň.

Alokační funkce daní lze charakterizovat jako způsob, kterým se budou peníze z daní využívat na různé účely. Dá se říci, že se rozhoduje o tom, kam budou dané veřejné finance přiděleny (např. na zdravotnictví, školství, dopravu apod.).

Redistribuční funkce vychází z předpokladu, že rozdělení důchodu ve společnosti podle tržních mechanismů může být pro danou skupinu lidí nepřijatelné či nespravedlivé, i když to je tržně velmi efektivní. Podle této funkce jsou daně dobrým nástrojem pro zmírnění rozdílů

v důchodech jednotlivých subjektů tím, že se více vybírá na daních od bohatších. Tento výběr může stát prostřednictvím transferů posílat chudším lidem a tím zvýšit jejich příjem.

Další funkcí je **stabilizační funkce**, která se nejvíce projevuje v cyklických výkyvech ekonomiky. Daně zde mohou přispívat ke zmírňování cyklických výkyvů ekonomiky. V období, kdy ekonomika roste, rostou důchody i spotřeba, a tím se i zvyšuje odtok daní do veřejných rozpočtů. V opačném případě, kdy ekonomika klesá, tak klesá i přítok daní do veřejných rozpočtů.

Poslední je **stimulační funkce**. Daně v této funkci jsou brány daňovými poplatníky jako újma. Subjekty jsou ochotny udělat cokoliv, aby svoji daňovou povinnost omezily. Stát jim v tomto případě poskytuje různé formy daňových úspor nebo je může vystavovat vyššímu zdanění, jestliže se chovají nezodpovědně.

Daně lze třídit dle několika hledisek:

- **podle vazby či dopadu na důchod poplatníka** – v tomto hledisku lze daně rozdělit na přímé a nepřímé. *Daně přímé* lze chápat, že je poplatník platí v neprospěch svého důchodu a očekává se, že je nemůže převést na jiný subjekt. Týká se to především daně z příjmu a daně z nemovitých věcí. U *daní nepřímých* se očekává, že subjekt, který daň odvádí, je neplatí z vlastního důchodu, ale přenáší je na jiný subjekt. Příkladem zde může být daň z přidané hodnoty.
- **podle objektu, na něž jsou uloženy** – objektem, který může být zdaněn je *spotřeba*, *důchod* či *majetek*.
- **podle veličiny** – zde je důležitý charakter veličiny, ze které se daň platí. Daně se v tomto případě dělí na kapitálové a běžné. *Kapitálové daně* jsou ukládány na stavovou veličinu neboli na takovou veličinu, u které se zjišťuje stav k danému okamžiku. Stavovou veličinou může být množství zboží na skladě, množství peněz na účtu nebo stav nemovitého majetku. Příkladem kapitálové daně je daň z nemovitého majetku. *Běžné daně* jsou ukládány na tokové veličiny. Tokovou veličinou se chápe veličina, která má nějaký časový rozměr (např. měsíc či rok). Mezi takovou veličinu patří například produkt, spotřeba, přidaná hodnota, důchod apod. Mezi běžné daně lze zařadit daně důchodové a spotřební daně.
- **podle adresnosti** – v této oblasti se posuzuje platební schopnosti poplatníka. Zde se daně rozdělují na osobní a in rem. *Daně osobní* jsou přímo určeny pro jednotlivého poplatníka a jsou navrženy tak, aby zohledňovaly jejich platební schopnost. Mezi osobní

daně lze zařadit důchodové daně placené fyzickými osobami. *Daně in rem* nezohledňují platební schopnost poplatníka, jak tomu bylo u osobních daní. Mohou to být například důchodové daně placené právnickými osobami, majtkové daně, spotřební daně atd.

- **podle druhu sazeb** – zde se zkoumá, jaký je vztah mezi velikostí daně a velikostí daňového základu. Rozlišují se daně stanovené bez vztahu ke zdaňovacímu základu, specifické daně a daně ad valorem. V případě *daně bez vztahu ke zdaňovacímu základu* je charakteristické, že ji platí všichni, protože existují. Mezi takové daně lze zařadit paušální daně a daň z hlavy. *Daně specifické* jsou dány dle množství jednotek daňového základu nebo množství jednotek užitečné vlastnosti v daňovém základu. Typickým příkladem této daně je spotřební daň. *Daně ad valorem* se stanovují dle ceny zdaňovacího základu.
- **podle daňového určení** – v tomto hledisku záleží do jakého rozpočtu daně plynou. Typické rozdělení je na: státní, municipální, vyšších územněsprávních celků a svěřené.
- **institucionální** – toto třídění je důležité k srovnávacím a řídicím účelům jak na národní, tak i na mezinárodní úrovni. Nejvýznamnější klasifikací daní jsou dle těchto institucí: Eurostatu, OECD, Mezinárodního měnového fondu či Statistika národních účtů OSN.

1.2 DAŇOVÝ SYSTÉM ČR

Jak uvádí Vančurová a Zídková (2022) daňový systém je souhrnem všech daní, které se na určitém území, obvykle státním, vybírají. Tento systém zahrnuje také vztahy mezi jednotlivými daněmi a pravidla, dle kterých se daně vybírají.

Stiglitz (2015) uvádí, že jakékoliv vlády při rozhodování o zvýšení daňových příjmů do rozpočtů, mají využít obecné zásady, které by měl splňovat daňový systém:

- ekonomická efektivita,
- administrativní jednoduchost,
- flexibilita,
- politická odpovědnost
- a spravedlnost.

Nejtypičtějším popisem daňového systému České republiky vychází z třídění na přímé a nepřímé daně. V České republice jsou vybírány tyto daně (Vančurová, Zídková, 2022):

- Přímé daně důchodové/z příjmů:
 - daň z příjmu fyzických osob

- a daň z příjmu právnických osob.
- Přímé daně majetkové:
 - daň z nemovitých věcí:
 - daň ze staveb a jednotek
 - a daň z pozemků.
- Nepřímé daně selektivní:
 - spotřební daň,
 - ekologické daně
 - a cla.
- Nepřímá daň z užívání:
 - silniční daň.
- Nepřímá daň všeobecná/univerzální:
 - daň z přidané hodnoty.
- Další daně:
 - pojistné na sociální pojištění,
 - pojistné na veřejné zdravotní pojištění
 - a daň z hazardních her.

Daň z příjmů fyzických osob se řídí zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Poplatníky této daně jsou fyzické osoby, rezidenti či nerezidenti ČR. Předmětem daně jsou peněžité i nepeněžité příjmy fyzické osoby, a to konkrétně příjmy ze samostatné činnosti, příjmy ze závislé činnosti, příjmy z nájmu, příjmy z kapitálového majetku a ostatní příjmy. Sazba daně je 15 %, v některých případech je sazbou 23 %. Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok.

Daň z příjmu právnický osob je zahrnuta ve stejném zákoně jako daň z příjmu fyzických osob. Předmětem této daně jsou příjmy právnické osoby z celé činnosti a z nakládání s celým majetkem. V tomto případě sazba je 19 % a u investičních fondů 5 %. Zdaňovacím obdobím zde může být kalendářní rok, hospodářský rok, účetní období či doba od fúze či rozdělení obchodní korporace.

Daň z nemovitých věcí (DzNV) je upravena zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. Touto daní se budeme zabývat podrobněji později.

Spotřební daně jsou charakterizovány v zákoně č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. Této dani podléhají tabákové výrobky, surový tabák a zahříváné tabákové výrobky, minerální oleje, líh, pivo, víno a meziproducty.

Ekologické daně se řídí zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, v platném znění, část 45, 46 a 47. Jedná se o daně ze zemního plynu, z pevných paliv a z elektřiny. Účelem těchto daní je omezení činnosti, která máji negativní dopad na životní prostředí.

Clo je specifickou daní ze spotřeby. Jedná se o nedobrovolnou platbu spojenou s přechodem zboží přes hranice Evropské unie. V dnešní době se využívají hlavně dovozní cla, která plní fiskální funkci, ale také podporují domácí produkci. V Evropské unii, jejíž součástí je i Česká republika, využívá cla pouze na dovážené zboží ze třetích zemí, tedy v rámci dovozu mezi zeměmi Evropské unie se cla nevybírají.

Silniční daň se řídí zákonem č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů. Předmětem zdanění jsou zdanitelná vozidla, která jsou přiřazena ke kategorii N2 (jejichž hmotnost je mezi 3,5 – 12 tun) a ke kategorii N3 (jejichž hmotnost přesahuje 12 tun). Dále předmětem této daně jsou také přípojná vozidla přiřazena ke kategorii O3 (jejichž hmotnost je mezi 0,75 až 3,5 tun) a O4 (jejichž hmotnost je mezi 3,51 – 10 tun). Samozřejmě tyto předměty silniční daně musí být registrované v registru silničních vozidel v České republice. Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok.

Daň z přidané hodnoty je upravena v zákoně č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Od 1. 1. 2024 byly zrušeny tři druhy sazeb a byly nahrazeny pouze dvěma sazbami. Základní sazba 21 % zůstala na své původní výši a nová druhá sazba je ve výši 12 %. Osoby, které mají obrat za posledních 12 po sobě jdoucích měsíců minimálně 2 000 000 Kč, mají povinnost se registrovat k DPH. Plátcem daně z přidané hodnoty se lze stát i dobrovolně. Plátcí mají povinnost každý měsíc podávat kontrolní hlášení.

Další daňové příjmy jsou takové příjmy, které nelze jasně přiřadit k nepřímým nebo přímým daním. Většinou tyto typy příjmů mají doplňkový charakter. Dle Vančurové a Zídkové (2022) sem lze zařadit:

- pojistné na sociální pojištění,
- pojistné na veřejné zdravotní pojištění,
- pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti
- a daň z hazardních her.

2 DAŇ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ

Před charakteristikou daně z nemovitých daní je nutné definovat, co je vůbec věc a co patří mezi nemovité věci. Těmito termíny a vymezením se zabývá hlavně zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Věcí¹ se rozumí vše, co je rozdílné od osoby a slouží k potřebě lidí. V zásadě to jsou jakékoliv fyzické objekty, předměty či jakákoliv konkrétní věc, která má existenci a může být nějakým způsobem identifikovatelná. Může se jednat o cokoliv od malých až po velké předměty.

Občanský zákoník rozlišuje tzv. movité a nemovité věci². V tomto případě nás budou zajímat především věci nemovité. Dle Hnátky (2023) jsou nemovité věci definované jako aktivum, od kterého se předpokládá, že dlouhodobě neztratí na své hodnotě. Vlastníci věci si tyto nemovité věci pořízují především za účelem uložení volných finančních prostředků či dlouhodobého zhodnocení těchto prostředků. Mezi nemovité věci lze zařadit:

- pozemky,
- podzemní stavby se samostatným účelovým určením (např. podzemní garáž či vinný sklep),
- věcná práva k pozemkům a k podzemním stavbám se samostatným účelovým určením,
- práva, která za nemovité věci prohlásí zákon,
- věci, jež jiný právní předpis stanoví, že nejsou součástí pozemku a nelze-li takovou věc přenést z místa na místo bez porušení její podstaty,
- jednotky³,
- inženýrské sítě (např. vodovody, kanalizace, energetické vedení atd.),
- některé stavby spojené se zemí pevným základem,
- stavba, která se nestala součástí pozemku (stavba a pozemek mají jiného vlastníka)
- a dočasné stavby, které nejsou součástí pozemku.

¹ §489 až §495 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

² §498 zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

³ Jednotkou se chápe byt, nebytový prostor jako prostorově oddělenou část domu či podíl na společných částech nemovité věci vzájemně spojené a neoddělitelné.

2.1 CHARAKTERISTIKA DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ

Daň z nemovitých věcí lze obecně charakterizovat jako přímou, majetkovou, věcnou (in rem) a adresnou. Tuto daň upravuje zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí. Hlavní funkcí, kterou daň z nemovitých věcí splňuje, je funkce fiskální. Je rozdělena do dvou oblastí:

- daň z pozemku
- a daň ze staveb a jednotek (tzv. zdanitelných staveb a jednotek).

Výhody lze spatřovat především:

- zohledňují dodatečnou *platební kapacitu* poplatníků a vede ke vyšší *spravedlnosti*. Bohužel v současné době tento význam spravedlnosti není příliš velký, protože celková spravedlnost daňového systému plyne hlavně z důchodových daní a spotřebních daní.
- uplatňuje se zde *princip prospěchu*. U daní z nemovitých věcí placených do místních rozpočtů je argumentem spravedlivého zdanění tohoto principu. Vlastníci nemovitostí platí pomocí těchto daní za veřejné služby v místě, kde se nemovitost nachází.

Nevýhody u daně z nemovitých věcí:

- *nerovnost ve zdanění nemovitého a movitého majetku*. Movitý majetek je mnohdy ze základny daní vyřazený nebo se zdanění přinejmenším netýká některých jeho forem, na druhou stranu nemovitý majetek je zdaněn vždy.
- *dvojití zdanění stejného majetku*. Každý majetek pochází ve výsledku z akumulovaných důchodů, které jsou při své tvorbě zdaněny.

Předmětem daně z nemovitých věcí jsou pozemky, stavby a jednotky, jenž se nachází na území České republiky a jsou evidovány na katastru nemovitostí. V případě budovy, ve které se nachází jednotky, není předmětem této daně⁴. Zákon o dani z nemovitých věcí udává seznam předmětů, které jsou osvobozeny od této daně⁵. To značí, že osoby, subjekty či v tomto případě druhy majetku jsou zbaveny od placení daně na základně daných podmínek nebo kritérií. Zpravidla se jedná o osvobození z důvodu vlastnictví nemovité věci specifickým subjektem (stát ČR, obce či kraje), z důvodu veřejné dopravní infrastruktury, speciálního způsobu užívání nebo z důvodu veřejné prospěšnosti (např. církve, školy, knihovny, galerie atd.) a také z důvodu ochrany životního prostředí. Poté obec prostřednictvím obecně závazných vyhlášek, které

⁴ Konkrétnější výčet nemovitých věcí, které spadají či nespádají do tohoto zdanění se nachází v §2 a §7 zákona o dani z nemovitých věcí.

⁵ §4 a §9 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí

vydává v samostatné působnosti, může osvobodit od této daně všechnu zemědělskou půdu i ostatní plochy, kam patří neplodná půda, zamokřená plocha, mez, stráž a zeleň. Obec může také osvobodit až na dobu 5 let pozemky, stavby a jednotky, dotčené živelnou pohromou⁶.

Mezi poplatníky daně z nemovitých věcí lze zařadit:

- vlastník (popř. spoluvlastník),
- stavebník,
- uživatel (nájemce).

2.2 ZÁKLAD DANĚ, SAZBY A KOEFICIENTY DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ

Jak bylo již uvedeno v rámci charakteristiky daně z nemovitých věcí, tak tato daň se rozděluje na daň z pozemků a daň z budov a jednotek. Zde z tohoto rozdělení budeme vycházet, protože se každá z těchto daní stanovuje samostatně.

Při stanovování **základu daně z nemovitých věcí** je nutné stanovit zvlášť základ pro stavby a jednotky a zvlášť základ pro pozemky. Poté je nutné sledovat druhy staveb, jednotek a pozemků (viz tabulka 1).

U daně z pozemků se musí určit základ daně pro zemědělskou půdu, lesy, chovné rybníky a pozemky. U *zemědělské půdy* je základem daně skutečná výměra pozemku v m², která se násobí průměrnou lokální cenou půdy za m². Je to cena za úrodnost a využitelnost zemědělské půdy v dané obci nebo na katastrálním území. V případě *lesů a chovných rybníků* je základem daně plocha v m², jenž je vynásobena částkou 3,80 Kč za m². U *ostatních pozemků* je základem daně plocha, na které nestojí zdanitelné stavby.

Daň z budov a jednotek přepisuje základ daně zvlášť u zdanitelných staveb a zvlášť u bytových jednotek. U *zdanitelných staveb* je základem daně tzv. zastavěná plocha. Jedná se průměr obvodových částí stavby na pozemku. Základ daně ze staveb je pouze dvourozměrný, nepřihlíží se zatím k počtu podlaží. V případě *jednotek* je základem daně plocha jednotky, která je vynásobena koeficientem 1,2 či 1,22.

⁶ §17a zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí

Tabulka 1: Základ daně z nemovitých věcí

Text	Základ
Zemědělská půda	Plocha v m ² * průměrná lokální cena (v Kč/m ²)
Lesy a chovné rybníky	Plocha m ² * 3.80 Kč/m ²
Pozemky	Plocha, na které nestojí zdanitelné stavby.
Zdanitelná stavba	Zastavěná plocha
Jednotky	Plocha jednotky * 1.20 či 1.22

Zdroj: Zákon o dani z nemovitých věcí

Sazby u daně z pozemků (viz tabulka 2) jsou rozlišené dle jednotlivých druhů pozemků a dle základu daně, která je buď relativní (vyjádřena v %) nebo pevná (daná v Kč za m²).

Tabulka 2: Sazby pro daň z pozemku

Pozemek	Částka/koefficient/%
Orná půda, chmelnice, vinice, zahrady a ovocné sady	1.35 % z průměrné lokální ceny
Trvalé travní porosty, hospodářské lesy a rybníky s intenzivním a průmyslovým chovem ryb	0.45 % z průměrné lokální ceny
Zpevněné plochy pozemků pro zemědělskou prvovýrobu, lesní a vodní hospodářství	1.80 Kč/m ²
Zpevněné plochy pozemků pro průmysl, stavebnictví, dopravu, energetiku a další podnikání	9.00 Kč/m ²
Stavební pozemky	3.50 Kč/m ²
Ostatní plochy	0.35 Kč/m ²
Zastavěné plochy a nádvoří	0.35 Kč/m ²
Nevyužitelné ostatní plochy	0.08 Kč/m ²

Zdroj: Zákon o dani z nemovitých věcí

Sazby u daně ze staveb a jednotek jsou odstupňované na základě způsobu převažujícího využití staveb či jednotek, přičemž se zohledňuje i počet pater budov (viz tabulka 3).

Tabulka 3: Sazby pro daň ze staveb a jednotek

Stavba a jednotka	Částka/koefficient/%
Obytný dům a další budovy komplexu nad 16 m ²	3.50 Kč/m ²
Domy pro rodinnou rekreaci a ostatní budovy komplexu vyjma garáže	11.00 Kč/m ² 3.50 Kč/m ²
Garáže	14.50 Kč/m ²
Stavby pro zemědělskou prvovýrobu, lesní nebo vodní hospodářství	3.50 Kč/m ²
Stavby pro průmysl, stavebnictví, dopravu, energetiku nebo zemědělskou druhovýrobu	18.00 Kč/m ²
Stavby pro ostatní druhy podnikání	18.00 Kč/m ²
Ostatní stavby	11.00 Kč/m ²
Ostatní jednotky	3.50 Kč/m ²
Za každé nadzemní podlaží	1,40 Kč

Zdroj: Zákon o dani z nemovitých věcí

Při výpočtu daně z nemovitých věcí je důležitý tzv. **koeficient dle počtu obyvatel** (viz tabulka 4). V některých publikacích se lze setkat s názvem „polohová renta“ neboli „korelační koeficient“. Koeficient je dán obcím dle počtu obyvatel z posledního sčítání lidu. Tento koeficient mohou obce zvýšit o jednu kategorii či snížit až o tři kategorie

Tabulka 4: Koeficienty dle počtu obyvatel

Počet obyvatel	Koeficient
Do 1 000 obyvatel	1.00
Do 6 000 obyvatel	1.40
Do 10 000 obyvatel	1.60
Do 25 000 obyvatel	2.00
Do 50 000 obyvatel	2.50
Nad 50 000 obyvatel + statutární města + Františkovy Lázně, Luhačovice, Mariánské Lázně a Poděbrady	3.50
Praha	4.50

Zdroj: Zákon o dani z nemovitých věcí

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí udává tři typy **koeficientů**, které mohou obce stanovit, aby ovlivnily tuto daň:

- místní koeficient,
- podnikatelský koeficient
- a koeficient v národních parcích a I. zóně CHKO.

Jednou z nejvýznamnějších možností, jak obec ovlivní daň z nemovitých věcí, je *místní koeficient*⁷. Může ve své působnosti vydat obecně závaznou vyhlášku, která stanoví místní koeficient pro zvýšení daně z nemovitých věcí, a to ve výši od 0,5 až do 5. Stanoví, zda se bude jednat o celé území obce nebo pouze o jednotlivé části. V případě, kdy nestanoví pro nemovitou věc místní koeficient, bude bráno, že ji stanovila ve výši 1,0.

Obec rovněž může obecně závaznou vyhláškou nastavit tzv. *podnikatelský koeficient*⁸ ve výši 1,5. Jedná se především o:

- budovy pro rodinnou rekreaci, budovy rodinného domu užívané pro rodinnou rekreaci a budovy, které plní doplňkovou funkci k těmto budovám, s výjimkou garáže,
- garáže vystavěné odděleně od budov obytných domů a u zdanitelné jednotky, jejíž převažující část podlahové plochy je užívána jako garáž,
- stavby a jednotky, určené k podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním nebo vodním hospodářství, podnikání v průmyslu, stavebnictvím, dopravě, energetice nebo ostatní zemědělské výrobě či ostatním druhům podnikání.

Existuje i tzv. *koeficient národních parků a I. zóny CHKO*⁹. Budovy pro rodinnou rekreaci, budovy rodinného domu užívané pro rodinnou rekreaci a budovy, které plní funkci k těmto budovám a další, lze navýšit o násobek koeficientu 2,00, pokud se tyto objekty nachází v národním parku či v zónách I. chráněných krajinných oblastí.

Od roku 2024 se využívá **inflační koeficient**¹⁰. Tímto koeficientem se bude násobit výsledná daň z nemovitých věcí. Na zdaňovací období roku 2024 je koeficient stanoven ve výši 1,00. Případné změny ve výši koeficientu oproti předcházejícímu období má sdělovat Ministerstvo financí ČR do 30. 6. kalendářního roku. Meziročně lze zvýšit inflační koeficient max. o 20 %.

⁷ §12 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí

⁸ §11 odst. 6 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí

⁹ §11 odst. 7 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí

¹⁰ §11f zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí

2.3 SPRÁVA DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ

Na rozdíl od místních poplatků, daň z nemovitých věcí spravuje stát prostřednictvím finančního úřadu, do jehož působnosti určitá obec spadá. V současné době se jedná o tzv. svěřenou daň, tzn., že celkový výnos této daně plyne do rozpočtu obce, na jejímž území se nachází daná nemovitá věc. Existence daně z nemovitých věcí se odvozuje od principu prospěchu. Poplatníci poskytují prostřednictvím obcí ekvivalentní náhradu za veřejné služby, které tyto obce poskytují.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. Rozhodný stav je vždy 1. ledna příslušného zdaňovacího období a ke změnám během tohoto roku se nepřihlíží. Poplatník podává daňové přiznání pouze v situacích, jestliže mu vzniká nová povinnost platit tuto daň či dojde ke změně v okolnostech důležitých pro vyměření této skutečnosti. V takovýchto případech poplatník podává daňové přiznání příslušnému správci daně do 31. ledna zdaňovacího období. Je také nutné zmínit v rámci místní příslušnosti, že je důležité umístění nemovité věci a nevychází se z místní příslušnosti poplatníka.

Jestliže dojde ke změně výše daně způsobeným změnami sazeb, koeficientů, průměrné ceny zemědělské půdy v příslušném katastrálním území, zániku osvobození na základě obecně závazné vyhlášky nebo ke změně místní příslušnosti, daňové přiznání se nepodává. Příslušný správce daně poplatníkovi částku sdělí platebním výměrem anebo hromadným předpisným seznamem.

Splatnost je výjimečně odpojena od podání daňového přiznání. V případě, když částka této daně nepřesáhne 5 000 Kč, je splatná na jednou do 31. května zdaňovacího období. Kdyby částka daně přesáhla 5 000 Kč, je třeba částku do výše 5 000 splatit do 31. května a zbývající hodnotu do 30. listopadu. Výjimka je u zemědělců a chovatelů ryb. Ti v případě částky daně do 5 000 Kč, musí zaplatit do 31. srpna. V situaci, že hodnota daně převyšuje 5 000 Kč, tak je nutno částku do 5 000 Kč splatit do 31. srpna a zbývající finance zaplatit do 30. listopadu.

Může nastat situace, že celková daň u jednoho poplatníka v daném okruhu působnosti jednoho správce daně dosahuje méně než 50 Kč. V tomto případě se daň nevyměří ani neplatí, ale i poplatník musí podat daňové přiznání. V případech, kdy každý ze spoluvlastníků přiznává daň samostatně, musí zaplatit každý z nich 90 Kč i kdyby byla daň vyměřena pod 90 Kč.

3 CHARAKTERISTIKA OBCÍ A JEJICH HOSPODAŘENÍ

3.1 VEŘEJNÁ SPRÁVA A OBEC V ČR

Veřejnou správu lze také popsat jako souhrn účelných činností, kterými se provádějí rozhodnutí volených orgánů, uvádějí se do praktického života ustanovení zákonů a podzákonných předpisů a zajišťují úkoly ve veřejném zájmu, a to na úrovni státu či územní samosprávy. Jedná se o zajišťování takových úkolů, za které nese odpovědnost stát, územně samosprávné celky a další veřejnoprávní korporace, jenž stát předal určité činnosti a funkce, a to na základě příslušných zákonů. (Peková, Jetmar, Toth, 2019)

Dle Provazníkové (2015) lze strukturu veřejné správy v ČR rozdělit na dvě hlediska:

- zda veřejnou správu provádí stát prostřednictvím státní správy či stát ponechává některé výkony jiným subjektům,
- zda se jedná o místní, územní či ústřední správu neboli geografické hledisko.

První hledisko chápe veřejnou správu jako systém, ve kterém se nachází dva podsystémy:

- státní správa,
- a samospráva.

Státní správu lze popsat jako realizaci výkonné moci státu. Je vymezena jako organizující a mocensko-ochranná činnost státu, jenž je zabezpečována ve veřejném zájmu a má hlavně výkonný, podzákonný a nařizovací charakter. Pro tento systém je typické, že se provádí na základě a v mezích zákonů, ale také jsou důležité tzv. interní předpisy. Podstatné pro státní správu je vztah nadřízenosti a podřízenosti. Prostřednictvím tohoto systému se realizují státní politiky na jednotlivých úsecích správy.

Za subjekt, který vykonává státní správu se považuje tradičně stát, který provádí tuto činnost prostřednictvím svých orgánů – správních úřadů. Ty vykonávají státní správu jménem a v zájmu státu přímo. Stanovena působnost orgánů státní správy vyjadřuje jeho postavení v tomto daném systému státní správy a udává také základní zaměření jednotlivých orgánů. V případě nepřímého výkonu státní správy jsou dané výkony delegované na jiné subjekty veřejné správy, než je stát. Delegací se myslí přenesená či propůjčená působnost. Mezi tyto subjekty, na které se deleguje, patří například obce, kraje, profesní komory atd.

Samosprávu je možné chápat jako ústavou a zákony daný okruh úkolů veřejné správy, které je vykonáváno vlastním jménem a předáno samosprávné korporaci odlišné od státu. Při výkonu

samosprávy není její nositel podřízen orgánům státu. Stát má pouze možnost právního dozoru nad jednáním samosprávných korporací.

Tato část veřejné správy má dvě podoby – zájmová a územní samospráva. *Zájmová samospráva* je zaměřena na zastoupení zájmů lidí spojených svými společnými zájmy. Tento druh samosprávy není zakotven v Ústavě. Je svěřena jednotlivým zájmovým subjektům na základě určitých zákonů, které tyto subjekty zřizují. V některých případech lze tuto samosprávu označit jako „profesní samosprávu“.

Územní samosprávu je prostorově ohraničený funkční celek, který má právo hospodařit a nakládat se svým majetkem a zároveň samostatně rozhodovat o svých záležitostech. Tento typ samosprávy je vymezen především v ústavním zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky v hlavě VII, Evropské chartě místní samosprávy, zákoně č. 128/2000 Sb. o obcích, zákoně č. 129/2000 Sb. o krajích a zákoně č. 131/2000 Sb. o hlavním městě Praha.

Druhé hledisko popisuje tu část veřejné správy, která je prováděna v rámci daných územně administrativních jednotek, na které je určitý stát rozdělen. Zmíněnou veřejnou správu tvoří instituce bez pozice ústředních orgánů. Zde je velmi důležité rozlišovat, jestli se jedná o územní orgány veřejné správy se všeobecnou působností či o specializovanou působnost těchto orgánů a dále orgány samosprávy a státní správy.

Podle uspořádání v daném státě, může být ve stejné územně administrativní jednotce vykonávána samospráva, ale i státní správa, a to buď jednou institucí, nebo dvěma zcela od sebe oddělenými institucemi. Může zde působit dokonce pouze státní správa či pouze samospráva.

Obrázek 1: Rozdělení veřejné správy v České republice

Zdroj: Horzinková, Novotný (2013)

V praxi lze rozeznávat tři typy systémů (modelů) členění místní správy:

- **Angloamerický systém** – je založený na tom, že na úrovni nižších správních jednotkách má výlučné postavení pouze územní samosprávný celek neboli samospráva.
- **Francouzský systém** – tento systém na úrovni nižší správních jednotkách funguje na:
 - vícestupňové územní samosprávě, která má na starosti samosprávné funkce
 - a tzv. dekoncentráty, jsou to instituce státní správy, které zajišťují na místní úrovni státní správu.
- **Smíšený systém** – zde územní samosprávy provádějí vlastní samosprávu a současně vykonávají státní správu ve formě tzv. přenesené působnosti. Zmíněný model se v současné době využívá v České republice.

(Peková, Jetmar, Toth, 2019)

3.2 OBEC

Obec je základní územní samosprávný celek, jenž má právo na samosprávu. Jedná se o veřejnoprávní korporaci s vlastním majetkem. Může s ním hospodařit dle vlastního rozpočtu a uvážení. Vstupuje do právních vztahů pod svým jménem a nese za ně odpovědnost. V neposlední řadě dbá na všestranný rozvoj na svém území a stará se o potřeby svých občanů. Celková úprava obcí je definována v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích.

Obce se mohou od sebe lišit počtem obyvatel, velikostí, ekologickým a ekonomickým bohatstvím, infrastrukturou apod. V České republice se lze setkat s několika typy obcí:

- **obec** – jedná se o základní a nejmenší typ územně samosprávného celku,
- **městys** – neobvyklý mezistupeň mezi obcí a městem, jehož význam vyháží z historie,
- **město** – obvykle se jedná o obec s minimálním počtem 3 000 obyvatel,
- **statutární město** – obce, které se řadí mezi statutární města jsou vymezeny zákonem¹¹.

3.2.1 PŮSOBNOST OBCE

Působnost obce se dá popsat jako okruh úkolů, které má obec vykonávat. Je také nutné charakterizovat pravomoc obce. Ta je chápána jako soubor právních prostředků, pomocí nichž může obec provádět svoji působnost. (Vavrochová, Kuš, 2012)

¹¹ viz § 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

Orgány územních samosprávných celků vykonávají dvojí působnost:

- samostatná působnost
- a přenesená působnost.

V **samostatné působnosti** jsou vnímány okolnosti týkající se zejména života obyvatel daného územně samosprávného celku. Navíc právní řád ponechává z určitého důvodu danému celku samostatné rozhodování.

Do této působnosti lze řadit takové záležitosti, které jsou územně samosprávnému celku jako právnické osobě a subjektu veřejné správy „vlastní“. Vykonávají je veřejnoprávní korporace na vlastní odpovědnost a vlastním jménem.

Vyznačuje se vydávat obecně závazné vyhlášky, které jsou podzákonným pramenem práva, jehož územní působnost je dána územím daného samosprávného celku, který ho vydal. Tyto vyhlášky zavazují nejen občany v příslušném územně samosprávném celku, ale vztahují se i na další osoby se vztahem k danému území.

Při **přenesené působnosti** provádí orgány daného územně samosprávného celku záležitosti jiného nositele správy, než je obec. Tím je myšlený stát. Z hlediska územně samosprávných celků mají agendy v této působnosti charakter „cizích“ záležitostí, ale z hlediska státu se jedná v tomto případě o nepřímý výkon státní správy. Přenesenou působnost vykonávají výkonné orgány obcí a při této činnosti jsou podřízeny a kontrolovány krajským úřadem a orgány státní správy. Záležitostí, které jsou řazeny do přenesené působnosti, mají pro obce charakter zákonné povinnosti.

Obce se poté rozdělují do tří skupin dle toho, jaký mají rozsah činností státní správy, které jsou pověřeny vykonávat:

- **Obec se základním rozsahem přenesené působnosti** – mohou vykonávat jen základní pravomoce. Mezi tyto základní pravomoce lze zařadit, např. evidence obyvatel, zabezpečování veřejného pořádku, uskutečňování voleb atd.
- **Obec s pověřeným obecním úřadem** – vykonávají vlastní úkony a zároveň jsou pověřeny vykonávat některé další úkony pro obce se základním rozsahem přenesené působnosti ve svém správním obvodu. Je možné se setkat s pověřenými obecními úřady, které mohou vykonávat dané činnosti, jako např. matriční a stavební úřady.
- **Obec s rozšířenou působností** – má vyšší pravomoce a odpovědnost než předešlé typy obcí. Uskutečňují úkony, které patří obci se základním rozsahem přenesené působnosti

a obci s pověřeným obecním úřadem, tak i úkony, které patří jen těmto obcím, a to např. vydávání cestovních a osobních dokladů, vydávání živnostenských listů, řidičské průkazy atd.

3.2.2 ORGÁNY OBCE

Obce mohou dle daných platných zákonů provozovat svou působnost buď prostřednictvím zvolených orgánů nebo přímo svými občany. Právo územních společenství určit či zvolit své orgány a úřední osoby bez zákroku státní správy je jednou z projevů územní samosprávy. Ústava ČR definuje, v jakých případech může státní správa zasahovat: „*Stát může zasahovat do činnosti územních samosprávných celků, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem.*“

V zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích jsou vymezeny orgány obce, mezi které se řadí:

- zastupitelstvo obce,
- rada obce,
- starosta/primátor
- a obecní úřad/magistrát.

Zastupitelstvo obce se řadí mezi tzv. kolektivní orgány, které je složeno ze zastupitelů. Členové jsou voleni občany v komunálních volbách. Nově zvolení zastupitelé volí nového starostu, místostarostu a členy rady obce. Funkce zastupitele obce je veřejnou funkcí, a to na dobu 4 let. Počet členů v zastupitelstvu obce je dán zákonem¹², avšak přesný počet volených zastupitelů stanoví dosavadní zastupitelstvo 85 dnů přede dnem voleb.

Zastupitelstvo je nejvyšším orgánem obce. Má na starosti rozhodovací kompetence v oblasti samostatné působnosti¹³. Tento orgán vykonává svoji působnost na zasedáních, které jsou pro občany veřejné. Zastupitelstvo obce se setkává dle potřeb, ale nejméně jedenkrát za tři měsíce. Zasedání svolává a běžně řídí starosta obce. K platnému hlasování je potřeba souhlas nadpoloviční většiny všech zastupitelů obce, pokud jinak nestanoví zákon. O průběhu zasedání zastupitelstva se obstarává zápis, který podepisuje starosta či místostarosta a ověřovatelé určení zastupitelstvem. Zastupitelé mají právo podat námítky proti tomuto zápisu. O těchto námítkách se rozhodne na dalším nejbližším zasedání zastupitelstva. V rámci svého zasedání se vydává jednací řád, v němž se stanovují podrobnosti o jejich jednání.

¹² §11 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

¹³ §84 odst. 2, 3, 5 a §85 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

Zastupitelstvo obce má možnost zřídit iniciativní, poradní a kontrolní orgány, a to tzv. *výbory*. Tyto orgány plní hlavně úkoly, jenž stanovuje zastupitelstvo obce, a také se zastupitelstvu odpovídají. Počet členů ve výborech musí být vždy lichý. V čele stojí předseda výboru (s výjimkou osadního výboru), který je i členem zastupitelstva. Výbory, které může zastupitelstvo zřídit, se řadí:

- *finanční výbor* – je zastupitelstvem zřizován povinně. Musí mít nejméně tři členy (členy nesmí být starosta, místostarosta, účetní či tajemník), úkolem tohoto výboru je kontrolování hospodaření s majetkem obce a kontrola finančních prostředků obce,
- *kontrolní výbor* – stejně jako finanční výbor je povinně zřizován. Musí mít tři členy a jeho úkolem je kontrolovat plnění usnesení zastupitelstva, dodržování právních předpisů dalšími výbory a další plnění úkolů,
- *výbor pro národnostní menšiny* – v situaci, kdy žije v dané obci více než 10 % občanů hlásící se k jiné národnosti než české, má obec povinnost zřídit tento výbor,
- *místní výbor/osadní výbor* – jestliže jsou v obci místní části, tak se může založit tento výbor. Musí mít nejméně tři členy s trvalým bydlištěm v dané části obce. Z těchto členů zastupitelstvo poté volí předsedu. (Peková, Jetmar, Toth, 2019)

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a je zodpovědná členům zastupitelstva. V oblasti přenesené působnosti (tedy při výkonu státní správy) rozhoduje pouze v oblastech, které stanovuje zákon.

Rada obce je stejně jako zastupitelstvo kolegiálním orgánem tvořeným starostou, místostarosty a dalšími členy obce, které volí členové zastupitelstva. Počet členů tohoto orgánu má být vždy lichý, a to od 5 do 11 členů, zároveň tento počet nesmí přesahovat jednu třetinu členů v zastupitelstvu. V situacích, kdy se rada obce nevolí, nastává tehdy, když má zastupitelstvo obce méně než 15 členů. V tomto případě funkci rady obce plní starosta s výjimkou věcí, které jsou v takovém případě dány zákonem zastupitelstvu. Zastupitelstvo tedy volí, ale i odvolává členy rady. Jestliže je starosta či místostarosta odvolán nebo se vzdá funkce, pak automaticky přestává být i členem rady obce.

Podle potřeb se rada obce setkává na veřejných schůzích. K platnému rozhodnutí či usnesení je potřeba souhlas nadpoloviční většiny všech členů rady obce. Tento orgán může vydat, stejně jako zastupitelstvo, svůj jednací řád.

Rada obce může zřídit poradní a iniciativní orgány a to tzv. *komise*. V rámci samostatné působnosti obce mohou podávat návrhy a náměty. Jednotlivé komise jsou odpovědné za svoji

činnost radě obce. Pokud je jim dán nebo svěřen výkon přenesené působnosti na daném úseku, tak jsou komise odpovědné starostovi. Při rozhodování v komisích je pravidlem, že se toto rozhodování řídí prostou většinou.

Starostu (primátora) volí do funkce členové zastupitelstva z řad svých členů. Zastupuje obec navenek. V rámci své činnosti je starosta odpovědný zastupitelstvu obce. Jeho pravomoce jsou obdobné jako mají členové zastupitelstva. Včetně těchto pravomocí zákon stanovuje i další, kterými starosta disponuje¹⁴. Starosta svolává a řídí jednání zastupitelstva a rady obce a podepisuje společně s ověřovateli zápisy z jejich zasedání. Rovněž stojí v čele obecního úřadu a v případě, pokud je zřízena funkce tajemníka, tak ho jmenuje a odvolává se souhlasem ředitele krajského úřadu. V situaci, kdy není zřízena funkce tajemníka, tak jeho povinnosti plní starosta obce.

Nastane-li situace, že starosta nemůže v daný čas vykonávat svoji funkci, zastupuje ho *místostarosta*. Místostarosta je volen jako starosta z řad členů zastupitelstva. Může být zvoleno i více místostarostů. V takovém případě musí zastupitelstvo stanovit, jaký místostarosta bude zastupovat starostu v období nepřítomnosti či v době, kdy starosta nevykonává funkci.

Obecní úřad (magistrát) je orgánem vykonávající tzv. administrativně-organizační činnost související se samostatnou a přenesenou působností obce, respektive v rámci jejich orgánů. Tento úřad je považován za výkonný orgán obecního zřízení. Je tvořen starostou, místostarostou (místostarosty), tajemníkem, jestliže je tato funkce v obci zřízena, a ostatními zaměstnanci obce. V čele stojí starosta obce. Rada obce vytváří na tomto úřadě jednotlivé úseky činnosti, a to tzv. odbory či oddělení.

Tajemník obecního úřadu není orgánem obce, ale řadí se mezi zaměstnance obecního úřadu. Je odpovědný za plnění úkolu obecního úřadu jak v samostatné, tak i v přenesené působnosti. V případě, kdy není zřízena funkce tajemníka, jeho kompetence vykonává starosta obce. Tajemníka jmenuje a odvolává starosta se souhlasem ředitele krajského úřadu. Tuto funkci je nutné zřídit v obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností.

Mohou nastat takové situace, které jsou stanoveny zvláštními zákony, že starosta obce zřídí pro výkon přenesené působnosti tzv. **zvláštní orgány obce**. Příkladem zvláštního orgánu může být *komise pro projednávání přestupků*, která je upravena zákonem o přestupcích. Dalším příkladem může být *povodňová komise*.

¹⁴ viz § 103 odst. 3, 4 a 5 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

3.3 HOSPODAŘENÍ OBCE

Obce jsou považovány za jedny ze základních garantů veřejných statků a služeb. Poskytují svým občanům veřejné statky a služby především v těchto oblastech:

- dopravy (veřejná osobní drážní doprava, silniční doprava, plavba a vodní cesty),
- kultury (muzea, knihovny, galerie, církve, kulturní dědictví, památková péče),
- sociálních služeb (sociální péče a pomoc),
- školství (předškolní a základní vzdělání, tělovýchovné, sportovní a volnočasové aktivity, ústavní výchova),
- vnitřních věcí (poštovní služby, telekomunikační služby, bezpečnost a veřejný pořádek, požární ochrana),
- zdravotnictví (lázeňská péče, ambulantní péče, ústavní péče)
- a životního prostředí (ochrana přírody a krajiny).

Obce mohou poskytovat veřejné statky a služby několika způsoby, a to prostřednictvím:

- komunálních organizací (organizační složky, příspěvkové organizace a odbory),
- obchodních korporací (obchodní společnosti a družstva),
- neziskových organizací (nadace, nadační fondy a ústavy)
- a spolupráce mezi obcemi navzájem.

Při vymezení veřejných statků (příp. *kolektivní statky*)¹⁵ je důležité také rozlišit rozdíl mezi tzv. čistým kolektivním statkem a tzv. smíšeným kolektivním statkem. Rozdílem mezi statky je jejich pochopení v charakteristice, protože zde vstupují dva rysy – nevyhnutelnost spotřebitele ze spotřeby a nerivalita spotřebitelů ve spotřebě. U **čistých kolektivních statků** je typické, že mají obě charakteristiky (např. národní obrana). V případě **smíšených kolektivních statků** jeden z rysů chybí. Situace, kdy dojde k rivalitě a nevyhnutelnosti, jsou statky poskytovány v podobě „**společných zdrojů**“ (např. přeplněný obecní chodník). V případě, kdy lze vyloučit spotřebitele ze spotřeby, ale je zde nerivalita, jsou „**statky poskytované za poplatek**“ (např. televizní vysílání). Může nastat případ, kdy chybí jak nerivalita, tak i nevyhnutelnost, potom by se jednalo o **soukromý statek**. (Gruber, 2019)

Územně samosprávné celky mají právo vlastnit majetek a hospodařit s ním. To je zakotveno v Ústavě ČR v §101 odst. 3: „*Územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi,*

¹⁵ Zde bývá problém v pochopení terminologie „veřejný statek“ a „kolektivní statek“. Někdy jsou tyto termíny brány jako synonyma a někdy je veřejný statek brán jako statek, který je poskytován veřejným subjektem.

kteřé mohou mít vlastní majetek a hospodařit podle vlastního majetku.“ Zmíněné právo je podmínkou existence územní samosprávy. Podle Kadeřábkové a Pekové (2012) právě majetek obcí a krajů je velmi významným nástrojem k rozvoji daného území, lze ho využít k ovlivnění a realizaci dlouhodobého ekonomického rozvoje daného území.

Hospodaření obcí je důležitým prvkem místní samosprávy, která napomáhá zajišťovat poskytování veřejných statků a služeb a taktěž k rozvoji místní komunity. Týká se zejména finančního řízení a správy finančních prostředků na místní úrovni. Jedná se o proces, který zahrnuje plánování, sběr a využití finančních prostředků obce tak, aby byla zajištěna veřejná služba, infrastruktura a programy pro obyvatele. Důležitou součástí hospodaření obce je vedení účetnictví a účetních výkazů, jenž zachycují právě hospodaření obcí. Obce vedou účetnictví dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a využívají k tomu dané účetní výkazy (rozvahu, výkaz o zisku a ztrátě, výkaz o peněžních tocích, výkaz o vlastním kapitálu a přílohy).

3.3.1 ROZPOČET OBCE

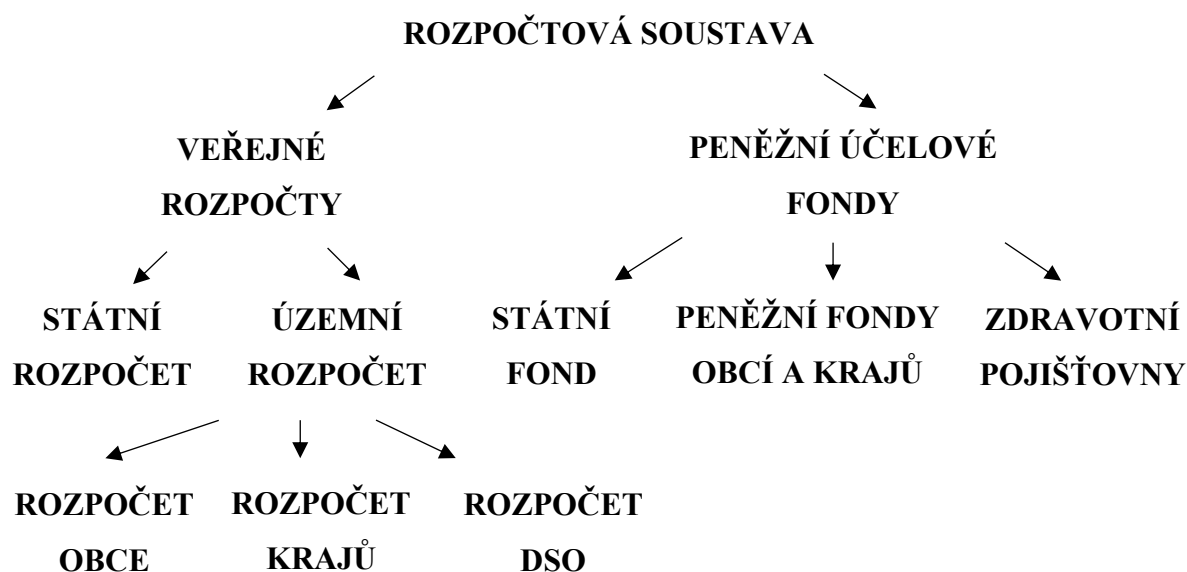
Při vymezení rozpočtu neexistuje totiž žádná zákonná charakteristika rozpočtu. Nejblíže k charakteristice tohoto pojmu je veřejný rozpočet, který lze najít v zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád. Tato definice se využívá nejběžněji pro správu daní, ale nejde obecně uplatnit.

Řezníčková (2019) zase uvádí, že rozpočet lze charakterizovat několika způsoby, a to jako:

- finanční plán,
- bilance aktiv a pasiv,
- peněžní fond,
- závazný předpis
- a nástroj řízení.

Je nutné vysvětlit pojem rozpočtová soustava, protože rozpočet obce je součástí této soustavy. Tento pojem nemá svoji zákonnou definici, ačkoliv je používán v zákoně o rozpočtových pravidlech. Celkově však jde rozpočtovou soustavu popsat jako nástroj pro efektivní správu a odpovědné hospodaření veřejných financí na různých úrovních, ať už se jedná o stát, samosprávný celek či organizaci.

Jednotlivé články rozpočtové soustavy v České republice (viz obrázek 2) představují všechny veřejné rozpočty, které jsou v České republice prováděny či na kterých se Česká republika účastní.

Obrázek 2: Územní rozpočty v rozpočtové soustavě ČR

Zdroj: Peková (2011) a Peterová (2016)

Rozpočty obcí a krajů se řadí mezi územní rozpočty. Zde se práce bude zabývat pouze rozpočty obcí, protože jsou součástí zkoumání. Obecní rozpočet lze popsat jako nástroj pro plánování a správu veřejných financí¹⁶ na místní úrovni, tak aby bylo zajištěno efektivní využití zdrojů a dosažení veřejných potřeb a cílů.

Nahodil (2014) charakterizuje rozpočet obce jako:

- decentralizovaný peněžní fond,
- účetní bilance,
- rozpočtový plán na dané rozpočtové období – kalendářní rok,
- nástroj obecní politiky, který se využívá na splnění volebních programů obce.

3.3.2 ROZPOČTOVÁ SKLADBA

Rozpočtová skladba je rozdělením rozpočtu do různých kategorií nebo částí, které udávají, kam jsou alokovány finanční prostředky. Tato skladba zahrnuje druhy příjmů a výdajů a jejich rozdělení dle různých účelů. Jedná se vlastně o to, že rozpočtová skladba podává přehled o tom, jak jsou finanční prostředky využívány a rozděleny v rámci dané instituce či organizace¹⁷.

¹⁶ Gruber (2019) udává, že právě prostřednictvím veřejných financí jde zkoumat roli vlády v ekonomice – „kdy“ má zasahovat vláda, „jak“ má vláda zasahovat, „proč“ se vláda takhle rozhodla zasáhnout a „jaký účinek“ budou mít vládní zásahy do ekonomiky.

¹⁷ §2 odst. 1 vyhlášky č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě

V §2 odst. 2 vyhlášky č. 412/2021, o rozpočtové skladbě jsou detailněji popsána jednotlivá hlediska třídění příjmů a výdajů. Avšak na obecní úrovni se hlediska třídění příjmů a výdajů dělí na:

- **druhové** – třídí všechny výdaje a příjmy obecního rozpočtu dle výdajových a příjmových druhů, které vycházejí z ekonomické charakteristiky jednotlivých finančních operací,
- **konsolidační** – jsou vylučovány duplicity na základě vnitřních transferů mezi fondy,
- **odvětvové** – rozděluje výdaje a příjmy z hlediska činnosti, na níž jsou výdaje vynaloženy a z níž příjmy plynou.

Příjmy z pohledu obecního rozpočtu jsou peněžní prostředky, které obec získává ze všech svých zdrojů. Množství těchto peněžních prostředků je důležité pro krytí obecních výdajů. Při sestavování příjmů v rozpočtu na obecní úrovni se využívá nejčastěji druhové třídění příjmů. Toto třídění dělí příjmy na:

- daňové příjmy,
- nedaňové příjmy,
- přijaté transfery
- a kapitálové příjmy.

Hejduková (2015) uvádí, že daňové příjmy, nedaňové příjmy a přijaté transfery lze definovat jako nenávratné příjmy, které patří mezi hlavní příjmy obecního rozpočtu a není zde povinnost tyto příjmy vracet zpět. Na druhou stranu kapitálové příjmy patří mezi ty příjmy, jež jsou návratné a jsou k použití právě dočasně, a poté se za určitou dobu tyto příjmy musí vrátit zpět.

V případě daňových příjmů je podstatné uvést termín rozpočtové určení daní. Tento termín je upraven v zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. V zásadě rozpočtové určení daní vyjadřuje to, jaké druhy daně a kolik procent z jejich celostátního hrubého výnosu bude poskytnuto státnímu rozpočtu, krajským rozpočtům a obecním rozpočtům (viz tabulka 5).

Tabulka 5: Rozpočtové určení daně u obcí k 1. 1. 2024

Daň	Procento daně
DPH	24,92 %
Daň z příjmů PO bez obcí	24,92 %
Daň z příjmů PO za obce	100 %
Daň z příjmů FO vybíraná srážkou dle zvl. sazby	24,92 %
Daň z příjmů FO ze samostatné výdělečné činnosti	24,92 %
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	24,92 % + 1,50 %
Daň z nemovitých věcí	100 %

Zdroj: Finanční správa

Výdaje v obecním rozpočtu představují peněžní prostředky, které obec vynakládá na financování potřeb místního veřejného sektoru. Obec má na starosti zabezpečovat veřejné statky a služby nejen z vlastních potřeb, ale také v rámci přenesené pravomoci (viz tabulka 6).

Výdaje obecního rozpočtu lze rozdělit dle několika hledisek:

- Ekonomické hledisko: *kapitálové a běžné*,
- Funkce veřejných financí: *alokační, stabilizační a redistribuční*,
- Infrastruktura: *ekonomické a sociální*,
- Rozpočtová skladba: *druhově a funkční*,
- Rozpočtové plánování: *plánované a neplánované*.

Tabulka 6: Struktura příjmů a výdajů v obecních rozpočtech ČR

PŘÍJMY	VÝDAJE
Daňové příjmy:	Běžné výdaje:
Svěřené daně	Všeobecné veřejné služby
Sdílené daně	Veřejný pořádek
Místní poplatky ¹⁸	Vzdělání
Správní poplatky	Péče o zdraví
Nedaňové příjmy:	Bydlení
Uživatelské poplatky za služby	Komunální služby
Příjmy z pronájmu majetku	Na podnikání
Příjmy od vlastních neziskových organizací	Ostatní běžné výdaje

¹⁸ Dle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích

Zisk z podnikání	Placené úroky
Přijaté transfery:	Běžné dotace jiným rozpočtům
Běžné dotace ze SR	Kapitálové výdaje:
Běžné dotace ze státních fondů	Na investice
a od územních rozpočtů	Kapitálové dotace jiným rozpočtům
Kapitálové příjmy:	Na nákup obligací či akcií
Prodej majetku	Poskytované středně dlouhé a dlouhodobé
Kapitálové přijaté dotace z rozpočtové	půjčky
soustavy	Splátky dříve přijatých půjček
Příjmy z půjček	Krytí deficitu běžného rozpočtu
Přebytek běžného rozpočtu	
Dary na investice	

Zdroj: Provazníková (2015)

Důležitou součástí jakéhokoliv rozpočtu je jeho saldo. Saldo udává, jaký je rozdíl mezi příjmy rozpočtu a výdaji. Mohou nastat tři situace, buď bude rozpočet:

- **vyrovnaný** – příjmy se rovnají výdajům,
- **přebytkový** – příjmy jsou vyšší výdaje,
- **schodkový** – příjmy jsou nižší výdaje.

Obecní rozpočet na rozdíl od toho státního rozpočtu je charakteristický tím, že je u něho dán požadavek vyrovnaného rozpočtu. A právě toto vyrovnavání má na starosti u druhového hlediska rozpočtové skladby položka **financování**. V případě, kdy je rozpočet schodkový neboli výdaje jsou větší než příjmy, tak má obec hledat čím pokryje daný schodek. V tomto případě je financování kladné. Naopak, když je rozpočet obce přebytkový neboli příjmy jsou větší než výdaje, tak obec může volné peněžní prostředky půjčovat různým subjektům, využít je na kapitálovém trhu, splatit závazky apod. Zde je financování záporné.

4 ANALÝZA DZNV OBCÍ SVAZKU ÚDOLÍ DESNÉ

Analytická část práce se bude zabývat daní z nemovitých věcí u jednotlivých obcí dobrovolného svazku obcí údolí Desné. Ten lze popsat jako formu spolupráce mezi několika obcemi, které se dobrovolně sdružují s cílem společného řešení daných problémů či rozvoje daných oblastí, jako je například kultura, infrastruktura, služby či hospodářský rozvoj. Jednotlivé obce svazků si zachovávají autonomii, ale spolupracují v daných záležitostech za účelem dosažení společných cílů. Celková úprava seskupení je definována v §49 až §54 v zákoně o obcích.

Svazek obcí údolí Desné je tedy dobrovolným svazkem obcím, který se nachází v Olomouckém kraji v blízkosti města Šumperk. Prvním impulzem vzniku byla roku 1997 povodeň na tomto území. Právě dané obce, které byly zasaženy danou povodní, vytvořili svazek s cílem se vypořádat s tragédií dané situace. Primárním cílem v obdobích po povodních bylo zprovoznění železniční tratě, která spojovala dané obce. V současné době se však Svazek obce údolí Desné zaměřuje především na dopravní obslužnost, cestovní ruch, školství a občanskou vybavenost. K dnešnímu dni tento svazek sdružuje 9 obcí:

- Hraběšice,
- Loučná nad Desnou,
- Petrov nad Desnou,
- Rapotín,
- Rejchartice,
- Sobotín,
- Velké Losiny,
- Vernířovice,
- a Vikýřovice.

4.1 METODY ANALÝZY DZNV V OBCÍCH SVAZKU ÚDOLÍ DESNÉ

Při analýze daně z nemovitých věcí v daných obcích se bude využívat metoda analýzy časových řad. Časovou řadu lze popsat jako posloupnost naměřených či vypočítaných dat dané proměnné v různých časových okamžicích.

Časová řada má čtyři složky, v této diplomové práci bude využito především složky trendu, která zkoumá vývoj jevu, jenž je prozkoumáván v delším časovém období. Trend může mít klesající či rostoucí tendenci nebo může existovat časová řada bez trendu. Při analýze trendové složky je důležité, s jakou funkcí se pracuje.

V dané analýze bude využita trendová funkce – lineární ($y = a + b \cdot x$), za léta 2014-2023. Z tohoto období je možno predikovat, jaký bude mít daň z nemotavých věcí průběh v dalších třech letech.

Následně bude aplikován index determinace (R^2) na analýzu daně z nemovitých věcí. Zmíněný index popisuje, jaký podíl rozptýlenosti (variability) závisle proměnné model vysvětluje. Daný koeficient nabývá hodnoty od 0 do 1. Čím vyšší jeho hodnota je, tím více nezávisle proměnné determinují hodnotu proměnné závislé.

Následně budou analyzovány tempa růstu $y = (x_t - x_{t-1}) / x_{t-1}$ jednotlivých příjmů, a podíly daně z nemovitých věcí na celkových a daňových příjmech. Nakonec bude provedena komparace obcí Svazku údolí Desné. Srovnávání se bude týkat daně z nemovitých věcí mezi danými obcemi. Hlavní zaměření komparace bude na nastavení koeficientů, příjmy DzNV na jednoho obyvatele, podíly DzNV na daňových příjmech. a srovnání tempa růstu sdílených a svěřených daní. Na základě komparace se budou zjišťovat odlišnosti obcí a jejich přístupu k dani z nemovitých věcí.

4.2 DZNV V ROZPOČTECH OBCÍ SVAZKU ÚDOLÍ DESNÉ

4.2.1 HRABĚŠICE

Obec Hraběšice ve sledovaných obdobích (viz tabulka 7) hospodařila s přebytky. Výjimkou byl rok 2021, kdy byl vykázán deficit. Tento deficit byl způsoben především výdaji na opravy a udržování. Z pohledu příjmů se za rok 2023 zvýšily oproti předešlým rokům, a to více než o 2 mil. Kč. Příkladem zvýšení byly příjmy z daní PO nebo příjmů z pronájmu či pachtu.

Tabulka 7: Rozpočet Hraběšic v mil. Kč

	2019	2020	2021	2022	2023
Daňové příjmy	3.03	2.93	3.28	3.86	4.68
Nedaňové příjmy	0.64	0.86	0.30	0.70	1.59
Kapitálové příjmy	0.27	0.00	0.04	0.03	0.00
Přijaté transfery	0.32	0.98	0.93	0.21	0.68
Celkové příjmy	4.26	4.77	4.55	4.80	6.96
Běžné výdaje	3.20	2.83	4.70	3.58	3.66
Kapitálové výdaje	0.06	0.06	0.88	0.30	2.06
Celkové výdaje	3.26	2.89	5.58	3.88	5.72
Saldo	1.00	1.88	-1.03	0.92	1.24

Zdroj: Monitor – MF ČR

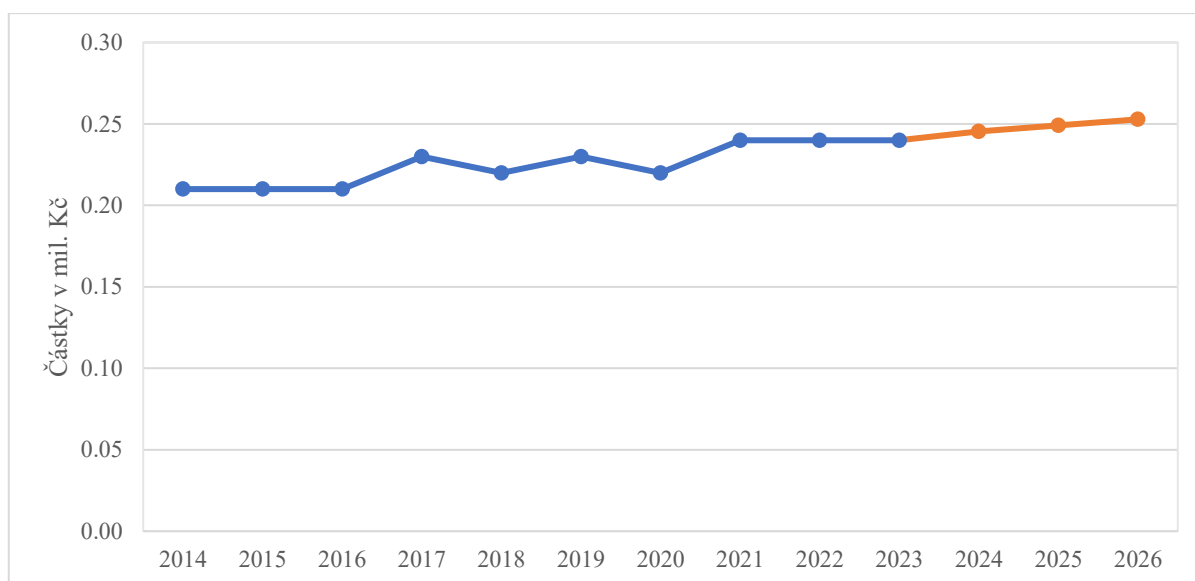
Daňové příjmy se v letech 2019 a 2020 se pohybovaly okolo 3 mil. Kč a v pozdějších letech příjmy rostly. Největší podíl daňových příjmů Hraběšic je z daně z přidané hodnoty. U zkoumané daně z nemovitých jsou příjmy více méně stejné a posledních letech se pohybují okolo 0.24 mil. Kč.

Tabulka 8: Daňové příjmy Hraběšic v mil. Kč

	2019	2020	2021	2022	2023
DPH	1.29	1.29	1.55	1.92	2.01
Daň z příjmů FO	0.74	0.71	0.60	0.71	0.84
Daň z příjmů PO	0.69	0.62	0.82	0.92	1.50
Daň z nemovitých věcí	0.23	0.22	0.24	0.24	0.24
Daně a poplatky z hazard. her	0.02	0.02	0.02	0.03	0.03
Poplatky a odvody v oblasti ŽP	0.06	0.06	0.05	0.00	0.00
Místní poplatky	0.00	0.00	0.00	0.05	0.06
Správní poplatky	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Celkové daňové příjmy	3.03	2.93	3.28	3.86	4.68

Zdroj: Monitor – MF ČR

Při zaměření se na delší časový vývoj výše příjmů v dané oblasti (viz obrázek 3), lze zjistit, že během 10 let vzrostly o 0.03 mil. Kč. V případě predikce se v roce 2024 tyto příjmy sníží skoro na 0.21 mil. Kč, a poté budou opět růst. Byl proveden trend lineární regrese, následně byla zjištěna hodnota indexu determinace, která byla ve výši 0.7776, takže lze predikci hodnotit uspokojivě.

Obrázek 3: Vývoj a predikce příjmů Hraběšic z DzNV

Zdroj: Monitor – MF ČR

Podíly daní z nemovitých věcí na celkových příjmech a na daňových příjmech se během let měnily (viz tabulka 9). Podíl daní z nemovitých věcí na celkových příjmech se od roku 2019 do roku 2022 pohyboval okolo 5 %, ale o rok později již byl tento podíl pouze ve výši 3.45 %. Podíl daní z nemovitých věcí na daňových příjmech od roku 2019 klesá. V tomto roce se podíl pohyboval nad 7 %, ale již v roce 2023 pouze okolo 5 %.

Tabulka 9: Podíly DzNV v % na příjmech v mil. Kč Hraběšic

	2019	2020	2021	2022	2023
Celkové příjmy	4.26	4.77	4.55	4.80	6.96
Daňové příjmy	3.03	2.93	3.28	3.86	4.68
Daň z nemovitých věcí	0.23	0.22	0.24	0.24	0.24
Podíl na celkových příjmech	5.40 %	4.61 %	5.27 %	5.00 %	3.45 %
Podíl na daňových příjmech	7.59 %	7.51 %	7.32 %	6.22 %	5.13 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitoru – MF ČR

Lze pozorovat (viz tabulka 10), že tempa růstu celkových, daňových, sdílených a DzNV příjmů jsou v obci Hraběšice za dané sledované období různorodé. Příkladem může být rok 2020, kdy tempo růstu celkových příjmů dosahovalo skoro 12 %, tak tempa růstu daňových příjmů, příjmu DzNV a příjmy ze sdílených daní byly dokonce v záporné hodnotě. Z toho lze vyvodit, že na růstu celkových příjmech se tyto příjmy nepodílely. Opakem byl rok 2021, kdy tempo celkových příjmů klesá a tempa daňových příjmů a příjmu DzNV rostly.

Tabulka 10: Tempa růstu příjmů Hraběšic v %

	2019	2020	2021	2022	2023
Celkové příjmy	25.29 %	11.97 %	-4.84 %	5.50 %	45.00 %
Daňové příjmy	10.58 %	-3.30 %	11.95 %	17.68 %	16.87 %
Sdílené daně	11.02 %	-3.68 %	13.36 %	19.53 %	22.54 %
Daň z nemovitých věcí	4.55 %	-4.35 %	9.09 %	0.00 %	0.00 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitoru – MF ČR

4.2.2 LOUČNÁ NAD DESNOU

Obci Loučné nad Desnou ve sledovaných letech (viz tabulka 11) rostly jak celkové příjmy, tak i celkové výdaje. Zajímavý je rok 2023, kdy byl sledován deficit ve výši 14.21 mil. Kč. Vysoký deficit byl způsoben především kapitálovými výdaji, kdy obec investovala 30.17 mil. Kč na pořízení stavby. Celkové příjmy zde neustále rostou, je to způsobeno nejen daňovými příjmy, ale také nedaňovými příjmy. U nedaňových příjmů především rostly příjmy z prodeje zboží a příjmy z poskytování služeb, výrobků, prací, výkonů a práv.

Tabulka 11: Rozpočet Loučné n. Desnou v mil. Kč

	2019	2020	2021	2022	2023
Daňové příjmy	41.06	39.77	42.17	48.53	54.30
Nedaňové příjmy	2.05	5.61	7.55	9.94	10.30
Kapitálové příjmy	0.02	1.02	0.33	0.33	1.29
Přijaté transfery	5.83	2.96	2.71	4.83	3.02
Celkové příjmy	48.96	49.36	52.76	63.63	68.91
Běžné výdaje	31.50	33.34	39.17	47.47	47.05
Kapitálové výdaje	7.94	6.94	9.69	4.76	36.07
Celkové výdaje	39.44	40.28	48.86	52.23	83.12
Saldo	9.52	9.08	3.90	11.40	-14.21

Zdroj: Monitor – MF ČR

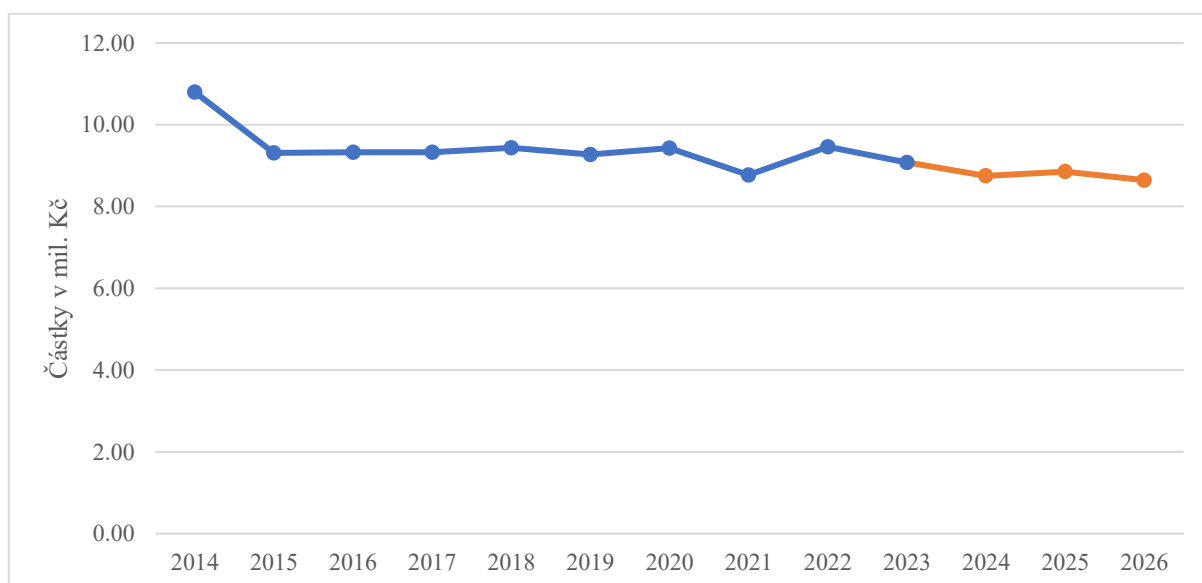
Při analýze daňových příjmů zmíněné obce (viz tabulka 12) zjistíme, že nejvyšší hodnoty těchto příjmů má daň z přidané hodnoty (DPH), jejíž výše v roce 2023 dosahovala 19.57 mil. Kč. Lze vidět, že každým zkoumaným rokem výše této daně stoupá. Když se podíváme na daň z nemovité věci, která se pohybuje stále okolo 9 mil. Kč, tak nejvyšší hodnotu dosahovala v roce 2022, kdy dosahovala hodnoty 9.46 mil. Kč.

Tabulka 12: Daňové příjmy Loučné n. Desnou v mil. Kč

	2019	2020	2021	2022	2023
DPH	13.79	13.58	15.77	18.48	19.57
Daň z příjmů FO	8.20	7.66	6.21	6.98	8.37
Daň z příjmů PO	6.36	5.24	8.35	9.44	11.60
Daň z nemovitých věcí	9.27	9.43	8.77	9.46	9.08
Daně a poplatky z hazard. her	0.17	0.19	0.23	0.26	0.28
Poplatky a odvody v oblasti ŽP	0.36	0.56	0.37	0.33	0.34
Místní poplatky	2.89	3.10	2.42	3.55	5.03
Správní poplatky	0.02	0.03	0.04	0.03	0.03
Celkové daňové příjmy	41.06	39.77	42.17	48.53	54.30

Zdroj: Monitor – MF ČR

Jestliže je sledována daň z nemovitých věcí z delšího časového hlediska, (viz obrázek 4) lze zjistit, že oproti roku 2014, kdy hodnota daně dosahovala 10.80 mil. Kč, je vidět mírný pokles. Od roku 2015 se výše daně z nemovitých věcí drží mírně nad 9 mil. Kč. V rámci predikce od roku 2024 do roku 2026 lze monitorovat, že hodnoty daně celkově klesají a dostávají se pod 9 mil. Kč. Poté byl stanoven trend lin. regrese a na základě toho stanoven index determinace. Výše indexu je 0.3551, takže v tomto případě hodnotíme predikci spíše jako nevypovídající.

Obrázek 4: Vývoj a predikce příjmů Loučné n. Desnou z DzNV

Zdroj: Monitor – MF ČR

V neposlední řadě se zaměříme na podíly daně z nemovitých věcí na celkových příjmech a daňových příjmech (viz tabulka 13). Při podílu této daně na celkových příjmech lze zjistit, že za sledované roky podíl klesá. Jak v roce 2019, tak i v roce 2020 se pohyboval okolo 19 %.

V roce 2023 měl podíl hodnotu něco málo přes 13 %. Stejný klesající trend má i podíl této daně na daňových příjmech, kdy v roce 2023 byla hodnota podílu 16.72 % a oproti roku 2019 je to snížení téměř o 6 %. Dokonce oproti roku 2020 jde o snížení o 7 %.

Tabulka 13: Podíly DzNV v % na příjmech v mil. Kč Loučné n. Desnou

	2019	2020	2021	2022	2023
Celkové příjmy	48.96	49.36	52.76	63.63	68.91
Daňové příjmy	41.06	39.77	42.17	48.53	54.30
Daň z nemovitých věcí	9.27	9.43	8.77	9.46	9.08
Podíl na celkových příjmech	18.93 %	19.10 %	16.62 %	14.87 %	13.18 %
Podíl na daňových příjmech	22.58 %	23.71 %	20.80 %	19.49 %	16.72 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitoru – MF ČR

Tempa růstu celkových, daňových a DzNV příjmů jsou různorodá, protože v daném období se různě vyvíjela. Je možné pozorovat (viz tabulka 14), že očividný růst celkových i daňových příjmů je znát. Výjimkou je u daňových příjmech rok 2020, kdy tempo růstu bylo záporné, což bylo způsobeno především pandemií covidu-19. Avšak u daně z nemovitých věcí tento pokles nevidíme, protože pandemie neměla vliv na tento typ daňového příjmu. Tempo příjmu z DzNV se v období různě vyvíjí. Důvodem může být snížení obyvatel (viz obrázek 12), a s tím spojená změna stavu nemovitého majetku.

Tabulka 14: Tempa růstu příjmů Loučné n. Desnou v %

	2019	2020	2021	2022	2023
Celkové příjmy	14.50 %	0.82 %	6.89 %	20.60 %	8.30 %
Daňové příjmy	5.01 %	-3.14 %	6.03 %	15.08 %	11.89 %
Sdílené daně	8.12 %	-6.60 %	14.54 %	15.07 %	13.30 %
Daň z nemovitých věcí	-1.80 %	1.73 %	-7.00 %	7.87 %	-4.02 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitoru – MF ČR

4.2.3 PETROV NAD DESNOU

Z vývoje rozpočtu Petrova nad Desnou (viz tabulka 15) jde vidět, že kromě roků 2019 a 2022, obec vykazuje deficit. Na výdajové straně je to způsobené především zvýšenými kapitálovými výdaji a mírným rostoucím trendem u běžných výdajů. Na druhé straně u příjmů jsou ztráty způsobeny např. poklesem daňových příjmů v roce 2020 a mírným snížením přijatých transferů v roce 2021. Avšak poté tyto transfery narůstají, poněvadž v roce 2023 obec přijala investiční transfer ve výši 7 mil. Kč ze státních fondů.

Tabulka 15: Rozpočet Petrova n. Desnou v mil. Kč

	2019	2020	2021	2022	2023
Daňové příjmy	16.66	15.66	17.67	20.87	22.77
Nedaňové příjmy	0.98	0.96	1.01	1.22	1.14
Kapitálové příjmy	0.00	0.00	0.00	2.10	0.79
Přijaté transfery	0.62	3.41	0.76	4.31	7.87
Celkové příjmy	18.26	20.03	19.45	28.50	32.57
Běžné výdaje	12.18	13.69	13.96	14.21	15.34
Kapitálové výdaje	2.80	7.13	7.62	6.39	18.24
Celkové výdaje	14.98	20.82	21.58	20.60	33.58
Saldo	3.28	-0.79	-2.13	7.90	-1.01

Zdroj: Monitor – MF ČR

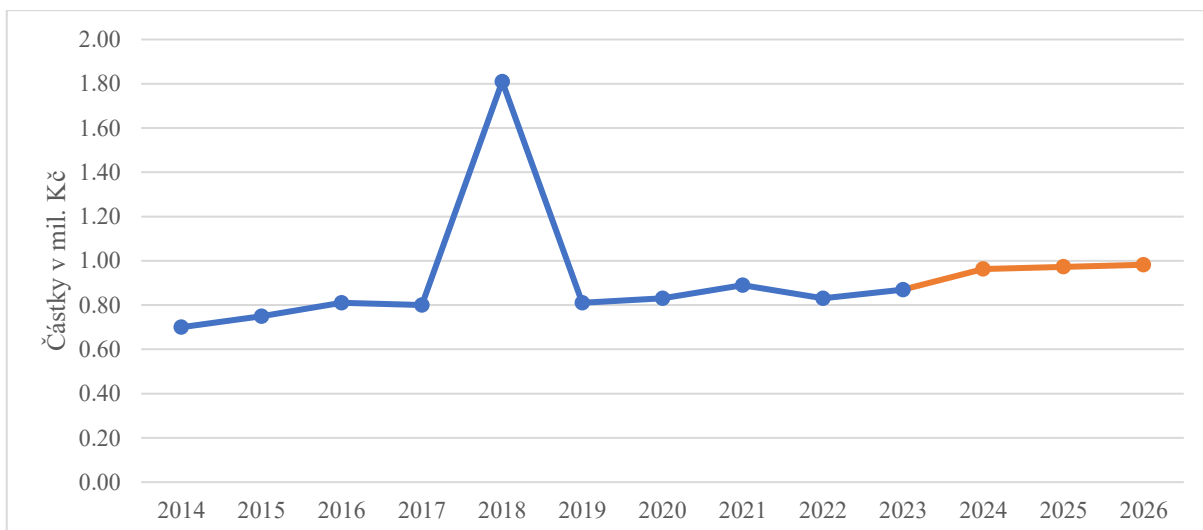
Daňové příjmy této obce naznačují mírný růst (viz tabulka 16), kromě roku 2020, kdy byl tento pokles zaviněn pandemií covidu-19. V tomto roce především klesly příjmy z daně z příjmů právnických osob, a to o 0.62 mil. Kč. Viditelný je i mírný pokles u daně z příjmů FO. O rok později, kdy byly zřejmě ještě dozvuky pandemie, byl tento pokles ve výši 0.66 mil. Kč. Výše daně z nemovitých věcí se pohybuje mezi 0.80 a 0.90 mil. Kč.

Tabulka 16: Daňové příjmy Petrova n. Desnou v mil. Kč

	2019	2020	2021	2022	2023
DPH	7.44	7.33	8.69	10.28	10.57
Daň z příjmů FO	4.34	4.06	3.40	4.96	4.50
Daň z příjmů PO	3.32	2.70	3.92	3.89	5.91
Daň z nemovitých věcí	0.81	0.83	0.89	0.83	0.87
Daně a poplatky z hazard. her	0.10	0.10	0.13	0.15	0.15
Poplatky a odvody v oblasti ŽP	0.03	0.01	0.04	0.01	0.03
Místní poplatky	0.62	0.61	0.59	0.74	0.72
Správní poplatky	0.02	0.02	0.02	0.03	0.02
Celkové daňové příjmy	16.66	15.66	17.67	20.87	22.77

Zdroj: Monitor – MF ČR

Daň z nemovitých věcí od roku 2014 do roku 2023 mírně vzrostla (viz obrázek 5). V roce 2023 byla tato daň ve výši 0.87 mil. Kč a oproti roku 2014 vzrostla o 0.17 mil. Kč. Výjimkou byl rok 2018, kdy tato daň dosahovala hodnoty 1.81 mil. Kč. S touto částkou se více méně počítalo i ve schvalování rozpočtu pro rok 2018. V predikci pro rok 2024 má daň z nemovitých věcí vzrůst na 0.96 mil. Kč. V dalších predikovaných letech bude hodnota mírně růst. Na základě trendu lineární regrese byla stanovena hodnota indexu determinace ve výši 0.0082 – blíží se nule, tudíž predikci nelze brát jako dokonalou.

Obrázek 5: Vývoj a predikce příjmů Petrova n. Desnou z DzNV

Zdroj: Monitor – MF ČR

Podíl daně z nemovitých věcí na celkových příjmech mezi lety 2019 až 2021 pohybuje nad 4 %, Od roku 2022 se tento podíl již pohybuje pod 3 % (viz tabulka 17). U druhého podílu daně z nemovitých věcí na daňových příjmech je to podobné. Od roku 2019 až do roku 2021 se tento podíl pohyboval okolo 5 %, od roku 2022 klesl podíl pod 4 %.

Tabulka 17: Podíl DzNV v % na příjmech v mil. Kč Petrova n. Desnou

	2019	2020	2021	2022	2023
Celkové příjmy	18.26	20.03	19.45	28.50	32.57
Daňové příjmy	16.66	15.66	17.67	20.87	22.77
Daň z nemovitých věcí	0.81	0.83	0.89	0.83	0.87
Podíl na celkových příjmech	4.44 %	4.14 %	4.58 %	2.91 %	2.67 %
Podíl na daňových příjmech	4.86 %	5.30 %	5.04 %	3.83 %	3.82 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitoru – MF ČR

Tempa růstu jednotlivých příjmů jsou různá (viz tabulka 18). U tempa růstu celkových příjmů lze pozorovat rok 2021, kdy tempo bylo dokonce záporné, avšak poté bylo zaznamenáno velké tempo růstu. Příjem z DzNV zaznamenal nejvyšší dynamiku v letech 2020–2021 a v roce 2023, a to z důvodu stavu nemovitého majetku.

Tabulka 18: Tempa růstu příjmů Petrova n. Desnou v %

	2019	2020	2021	2022	2023
Celkové příjmy	-0.22 %	9.69 %	-2.90 %	46.53 %	14.28 %
Daňové příjmy	1.40 %	-6.00 %	12.84 %	18.11 %	9.10 %
Sdílené daně	9.50 %	-6.69 %	13.63 %	19.49 %	9.67 %
Daň z nemovitých věcí	-55.25 %	2.47 %	7.23 %	-6.74 %	4.82 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitoru – MF ČR

4.2.4 RAPOTÍN

Obec Rapotín hospodařila ve sledovaných letech (viz tabulka 19) pouze dvakrát s přebytkem, a to v letech 2019 a 2022. V roce 2019 měla oproti ostatním rokům mnohem vyšší přijaté transfery ve výši 172.30 mil. Kč, kdy se jednalo hlavně o investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu. V roce 2020 se trochu zvýšily daňové příjmy, ale z velké části byl tento přebytek způsoben velké snížením celkových výdajů. V tabulce je možné vidět, že oproti roku 2019 se tyto výdaje se snížily o 183.11 mil. Kč.

Tabulka 19: Rozpočet Rapotína v mil. Kč

	2019	2020	2021	2022	2023
Daňové příjmy	69.24	70.12	63.95	80.87	85.10
Nedaňové příjmy	2.49	2.76	5.84	5.22	9.81
Kapitálové příjmy	3.67	10.53	4.53	6.58	1.31
Přijaté transfery	194.07	120.49	79.13	14.14	13.36
Celkové příjmy	269.47	203.91	153.44	106.81	109.57
Běžné výdaje	35.40	49.89	42.73	56.21	54.23
Kapitálové výdaje	227.26	158.76	111.76	23.34	59.06
Celkové výdaje	262.66	208.64	154.49	79.55	113.29
Saldo	6.81	-4.73	-1.05	27.26	-3.72

Zdroj: Monitor – MF ČR

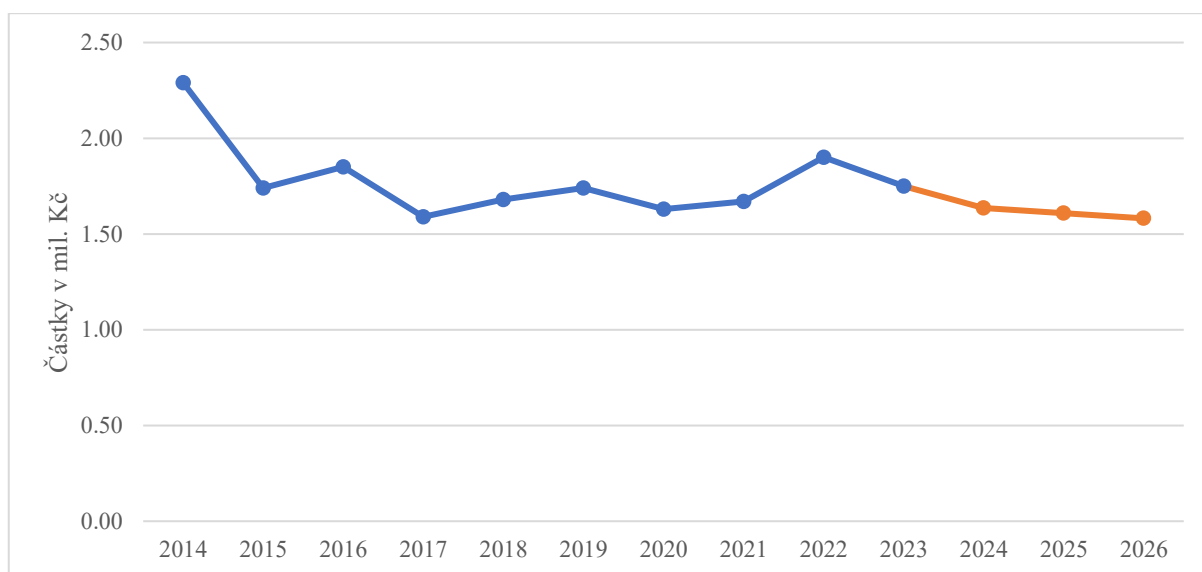
Při podrobnějším pohledu na daňové příjmy je zřejmé, že obec Rapotín má nejvyšší příjmy z daně z přidané hodnoty. Avšak jde si všimnout, že zrovna tato obec má i velké příjmy z daně z příjmů právnických osob (viz tabulka 20). Příjmy mají rostoucí trend a ani v období pandemie covidu-19 v letech 2020 a 2021 neměly téměř výkyvy. Co se týče analyzované daně z nemovitých věcí, tak ta se pohybuje ve sledovaných letech mezi hodnotami 1.6 až 2 mil. Kč.

Tabulka 20: Daňové příjmy Rapotína v mil. Kč

	2019	2020	2021	2022	2023
DPH	19.56	19.51	22.90	26.95	28.24
Daň z příjmů FO	11.48	10.92	9.00	10.17	12.12
Daň z příjmů PO	11.21	14.48	17.62	19.25	23.13
Daň z nemovitých věcí	1.74	1.63	1.67	1.90	1.75
Daně a poplatky z hazard. her	0.25	0.27	0.34	0.38	0.40
Poplatky a odvody v oblasti ŽP	24.17	22.56	11.55	21.15	18.38
Místní poplatky	0.76	0.71	0.84	1.04	1.04
Správní poplatky	0.06	0.04	0.04	0.04	0.04
Celkové daňové příjmy	69.24	70.12	63.95	80.87	85.10

Zdroj: Monitor – MF ČR

Z delšího časového hlediska lze usoudit, že daň z nemovitých věcí u obce Rapotín postupně klesá (viz obrázek 6). V roce 2014 měla obec příjem z této daně 2.29 mil. Kč, za rok 2023 to bylo pouze 1.75 mil. Kč. V následné predikci lze vidět, že i od roku 2024 do roku 2026 bude tento příjem klesat. V návaznosti na trend lin. regrese byl stanoven index determinace ve výši 0.1656 a lze vyvodit, že predikce je zcela neúčinná.

Obrázek 6: Vývoj a predikce příjmů Rapotína z DzNV

Zdroj: Monitor – MF ČR

Poslední analýza u daně z nemovitých věcí obce Rapotín patří podílům této daně na celkových příjmech a na daňových příjmech (viz tabulka 21). Oproti předešlým obcím lze vidět u podílu na celkových příjmech mírný růst. Tento podíl se v roce 2019 pohyboval na 0.65 %, v roce 2023 se zvýšil na 1.60 %. Ale tento růst je právě zapříčiněn poklesem celkových příjmů obce.

U druhého podílu lze v roce 2023 vidět mírné snížení oproti předchozím roků. Na druhou stranu je to způsobeno růstem daňových příjmů.

Tabulka 21: Podíly DzNV v % na příjmech v mil. Kč Rapotína

	2019	2020	2021	2022	2023
Celkové příjmy	269.47	203.91	153.44	106.81	109.57
Daňové příjmy	69.24	70.12	63.95	80.87	85.10
Daň z nemovitých věcí	1.74	1.63	1.67	1.90	1.75
Podíl na celkových příjmech	0.65 %	0.80 %	1.09 %	1.78 %	1.60 %
Podíl na daňových příjmech	2.52 %	2.32 %	2.61 %	2.35 %	2.06 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitoru – MF ČR

Velké tempo růstu celkových příjmů (viz tabulka 22) bylo zaznamenáno v roce 2019, obec přijala transfery. Avšak další roky je tempo příjmů záporné a celkové příjmy klesají. Velkou dynamiku zaznamenaly daňové příjmy v roce 2022, kdy tempo růstu bylo 26.46 %. Ve stejném roce byl zaznamenán nárůst příjmů z DzNV, avšak o rok později bylo tempo růstu záporné.

Tabulka 22: Tempa růstu příjmů Rapotína v %

	2019	2020	2021	2022	2023
Celkové příjmy	187.37 %	-24.33 %	-24.75 %	-30.39 %	2.58 %
Daňové příjmy	-5.78 %	1.27 %	-8.80 %	26.46 %	5.26 %
Sdílené daně	7.07 %	6.30 %	10.26 %	13.83 %	12.63 %
Daň z nemovitých věcí	3.57 %	-6.32 %	2.45 %	13.77 %	-7.89 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitoru – MF ČR

4.2.5 REJCHARTICE

Rozpočet obce Rejchartice vykazuje ve dvou letech deficit, a to konkrétně v letech 2020 a 2022 (viz tabulka 23). Vzniklé deficity jsou způsobené především zvýšenými kapitálovými výdaji, které byly především spjaty s investicí na pořízení budov, hal a staveb. Za rok 2020 byla výše kapitálového výdaje 1.30 mil. Kč a za rok 2022 částka dosahovala 2.65 mil. Kč.

Tabulka 23: Rozpočet Rejchartic v mil. Kč

	2019	2020	2021	2022	2023
Daňové příjmy	2.92	2.72	2.95	3.37	3.77
Nedaňové příjmy	0.31	0.20	0.18	0.21	0.21
Kapitálové příjmy	0.00	0.00	0.32	0.00	0.23
Přijaté transfery	0.34	0.97	0.23	1.38	0.28
Celkové příjmy	3.57	3.89	3.68	4.96	4.48
Běžné výdaje	3.21	2.59	2.71	2.64	4.24
Kapitálové výdaje	0.07	1.31	0.00	2.65	0.10
Celkové výdaje	3.28	3.90	2.71	5.29	4.34
Saldo	0.29	-0.01	0.97	-0.33	0.14

Zdroj: Monitor – MF ČR

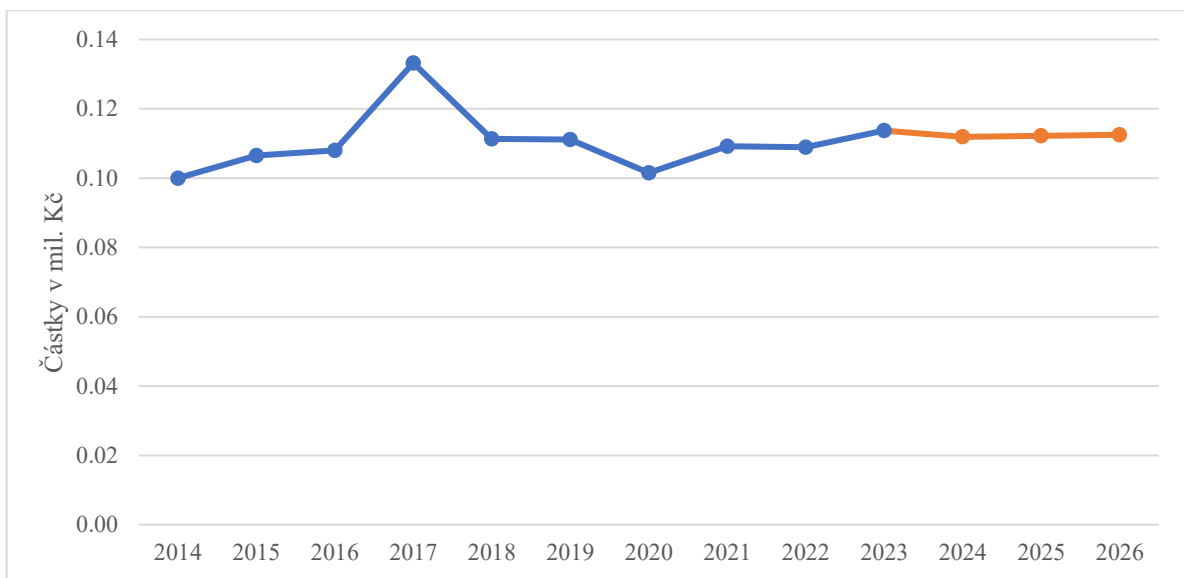
Při podrobnějším pohledu na daňové příjmy Rejchartic (viz tabulka 24) je zřejmé, že opět největším podílem na daňových příjmech má daň z přidané hodnoty, tak jako u ostatních obcí. Kromě roku 2020, kdy tento příjem klesl z důvodu pandemie, lze vidět, že má tento příjem rostoucí tendenci. Totéž lze sledovat i u daně z příjmů PO. V roce 2020 jde o menší pokles, ale poté opět nárůst. Daň z nemovitých věcí si více méně drží konstantní vývoj, okolo 0.11 mil Kč.

Tabulka 24: Daňové příjmy Rejchartic v mil. Kč

	2019	2020	2021	2022	2023
DPH	1.32	1.29	1.46	1.71	1.77
Daň z příjmů FO	0.76	0.70	0.56	0.63	0.74
Daň z příjmů PO	0.62	0.50	0.68	0.79	1.01
Daň z nemovitých věcí	0.11	0.10	0.11	0.11	0.11
Daně a poplatky z hazard. her	0.02	0.02	0.02	0.00	0.03
Poplatky a odvody v oblasti ŽP	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Místní poplatky	0.10	0.11	0.11	0.12	0.12
Správní poplatky	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Celkové daňové příjmy	2.92	2.72	2.95	3.37	3.77

Zdroj: Monitor – MF ČR

U této obce lze vidět z delšího časového hlediska u příjmu daně z nemovitého majetku, že se příjem daně pohybuje docela neměně, okolo 0.11 mil. Kč (viz obrázek 7). Jen u roku 2017 příjem daně z nemovitých věcí vzrostl na 0.13 mil. Kč. Predikce na roky 2024 až 2026 ukazuje, že se příjem z této daně nebude moc měnit. Při stanovení trendu lin. regrese se stanovila hodnota indexu determinace ve výši 0.0105. Tato výše indexu říká, že se blíží nule, tudíž predikci nemůžeme hodnotit kladně neboli jako dokonalou.

Obrázek 7: Vývoj a predikce příjmů Rejchartic z DzNV

Zdroj: Monitor – MF ČR

Opět podíly daně z nemovitých věcí na celkových příjmech, tak i na daňových příjmech mírně klesají (viz tabulka 25). Při srovnání podílu na celkových příjmech za rok 2019 a za rok 2023, můžeme pozorovat, že klesl o více než 0.6 %, je to z důvodu růstu celkových příjmech obce. U podílu na daňových příjmech lze patrně také vidět pokles, kdy byla v roce 2023 hodnota podílu 2.92 % a oproti roku 2019 klesla o více než 0.8 %. Taktéž je to způsobeno růstem daňových příjmu v rozpočtu obce.

Tabulka 25: Podíly DzNV v % na příjmech v mil. Kč Rejchartic

	2019	2020	2021	2022	2023
Celkové příjmy	3.57	3.89	3.68	4.96	4.48
Daňové příjmy	2.92	2.72	2.95	3.37	3.77
Daň z nemovitých věcí	0.11	0.10	0.11	0.11	0.11
Podíl na celkových příjmech	3.08 %	2.57 %	2.99 %	2.22 %	2.46 %
Podíl na daňových příjmech	3.77 %	3.68 %	3.73 %	3.26 %	2.92 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitoru – MF ČR

Dynamika celkových, daňových a DzNV je i v Rejcharticích nepravidelná (viz tabulka 26). Velké tempo růstu celkových příjmů bylo zaznamenáno v roce 2022, kdy se k tomuto nárůstu přidal i přírůstek daňových příjmů., avšak tempo daně z nemovitých věcí byl opačný. Jak již bylo zmíněno, dynamika daně z nemovitých věcí je nesourodá, do roku 2020 tempo klesalo, a poté již opět rostlo.

Tabulka 26: Tempa růstu příjmů Rejchartic v %

	2019	2020	2021	2022	2023
Celkové příjmy	11.21 %	8.96 %	-0.77 %	34.78 %	-9.68 %
Daňové příjmy	11.45 %	-6.85 %	8.46 %	14.24 %	11.87 %
Sdílené daně	12.50 %	-7.78 %	8.43 %	15.93 %	12.46 %
Daň z nemovitých věcí	-0.18 %	-8.64 %	7.59 %	-0.27 %	4.41 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitoru – MF ČR

4.2.6 SOBOTÍN

Obec Sobotín ve sledovaných letech měla deficitní rozpočty pouze v roce 2020 (viz tabulka 23). Bylo to zapříčiněno jednak úbytkem, a to konkrétně daňových, nedaňových a kapitálových příjmů. Na druhou stranu tento deficit způsobil i nárůst celkových výdajů, především kapitálových, kdy obec zaplatila za pořízení 8.87 mil. Kč budovy a 2.07 mil. Kč za zakoupení stroje. V případě posledního roku, jde vidět nárůst hlavně nedaňových příjmů, a to v oblasti příjmů z vlastní činnosti.

Tabulka 27: Rozpočet Sobotína v mil. Kč

	2019	2020	2021	2022	2023
Daňové příjmy	18.94	17.88	19.54	22.20	25.56
Nedaňové příjmy	5.02	3.99	4.65	6.26	10.61
Kapitálové příjmy	2.43	1.67	0.97	0.17	0.90
Přijaté transfery	4.81	4.82	3.12	2.04	2.66
Celkové příjmy	31.19	28.36	28.28	30.67	39.74
Běžné výdaje	25.30	20.34	20.55	26.47	25.28
Kapitálové výdaje	2.00	11.04	1.64	0.58	1.64
Celkové výdaje	27.30	31.38	22.19	27.05	26.92
Saldo	3.89	-3.02	6.09	3.62	12.82

Zdroj: Monitor – MF ČR

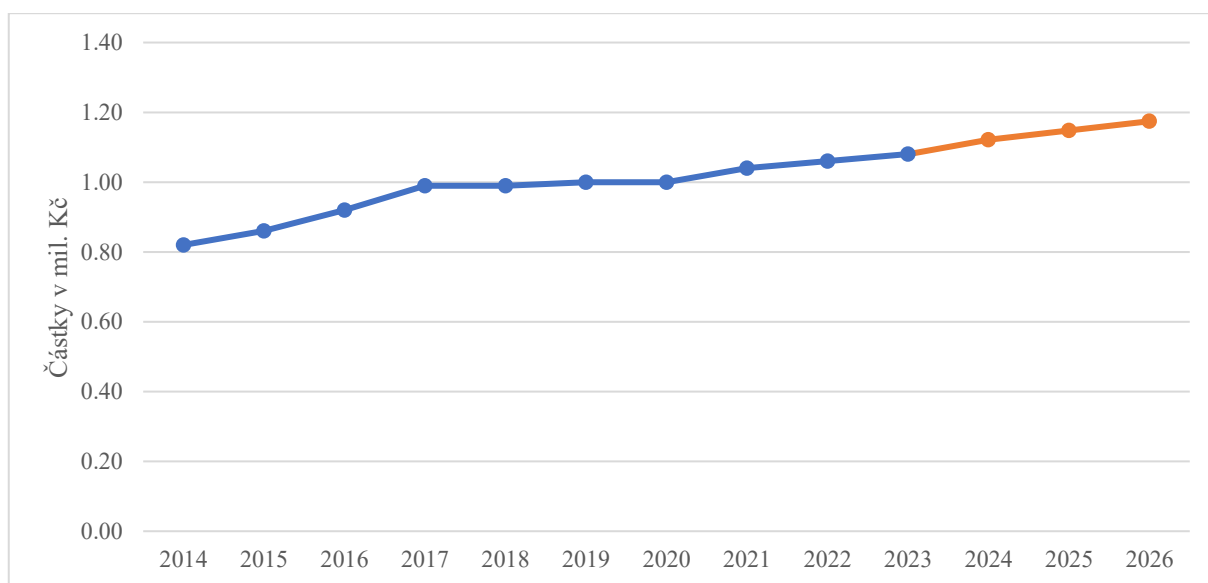
Když se blíže podíváme na daňové příjmy Sobotína (viz tabulka 28), jak již bylo zmíněno, v roce 2020 byl zaznamenán určitý propad daňových příjmů, jenž je jako v ostatních obcích připisován pandemii covidu-19. Především jde sledovat propad u daně z přidané hodnoty a u daní z příjmů fyzických osob i právnických osob. Co se týče daně z nemovitých věcí, tak zde tento propad nevidíme, spíše v průběhu let mírně roste.

Tabulka 28: Daňové příjmy Sobotína v mil. Kč

	2019	2020	2021	2022	2023
DPH	7.85	7.70	9.00	10.47	11.11
Daň z příjmů FO	4.59	4.29	3.50	3.91	4.70
Daň z příjmů PO	4.65	4.08	4.90	5.51	7.24
Daň z nemovitých věcí	1.00	1.00	1.04	1.06	1.08
Daně a poplatky z hazard. her	0.09	0.11	0.13	0.15	0.16
Poplatky a odvody v oblasti ŽP	0.12	0.02	0.01	0.01	0.02
Místní poplatky	0.63	0.68	0.91	1.06	1.24
Správní poplatky	0.02	0.02	0.04	0.03	0.02
Celkové daňové příjmy	18.94	17.88	19.54	22.20	25.56

Zdroj: Monitor – MF ČR

Vývoj daně z nemovitých věcí v této obci zjistíme (viz obrázek 8), že každým rokem roste. Jestliže porovnáme rok 2014 a rok 2023, tak zjistíme, že hodnota vzrostla o více než 0.20 mil. Kč. Kdybychom predikovali výši daně z nemovitých věcí na tři roky dopředu, objevíme, že bude stále růst. Následně na základě trendu lin. regrese byl zjištěn index determinace. Zjistíme, že jeho hodnota 0.9021 se blíží jedné, tudíž lze vyhodnotit, že predikce je téměř dokonalá.

Obrázek 8: Vývoj a predikce příjmů Sobotína z DzNV

Zdroj: Monitor – MF ČR

Následně se podíváme na podíly daně z nemovitých věcí na celkových i na daňových příjmech (viz tabulka 29). Podíl celkových příjmů nejprve mírně roste, jeho hodnota v roce 2021 dosahovala 3.68 %, poté tento podíl klesá a dostává se v roce 2023 pod úroveň 3 %. U podílu DzNV na daňových příjmech lze vidět, jak klesající hodnoty. Daňové příjmy i daň

z nemovitých věcí rostou, avšak DzNV neroste tak rychle jak daňové příjmy. To je důvod, proč tento podíl klesá.

Tabulka 29: Podíly DzNV v % na příjmech v mil. Kč Sobotína

	2019	2020	2021	2022	2023
Celkové příjmy	31.19	28.36	28.28	30.67	39.74
Daňové příjmy	18.94	17.88	19.54	22.20	25.56
Daň z nemovitých věcí	1.00	1.00	1.04	1.06	1.08
Podíl na celkových příjmech	3.21 %	3.53 %	3.68 %	3.46 %	2.72 %
Podíl na daňových příjmech	5.43 %	5.59 %	5.32 %	4.77 %	4.23 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitoru – MF ČR

U celkových a daňových příjmů lze vidět (viz tabulka 30), oproti roku 2020, kdy tyto příjmy byly zasaženy pandemií covidu-19, vidět určitou dynamiku. Příjmy každým rokem rostly. Největší dynamiku zaznamenaly celkové příjmy v roce 2023. Daň z nemovitých věcí je sice poslední roky roste, ale stále menším tempem, samozřejmě výjimkou byl rok 2021.

Tabulka 30: Tempa růstu příjmů Sobotína v %

	2019	2020	2021	2022	2023
Celkové příjmy	19.69 %	-9.07 %	-0.28 %	8.45 %	29.57 %
Daňové příjmy	6.40 %	-5.60 %	9.28 %	13.61 %	15.14 %
Sdílené daně	7.15 %	-5.97 %	8.28 %	14.31 %	15.89 %
Daň z nemovitých věcí	1.01 %	0.00 %	4.00 %	1.92 %	1.89 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitoru – MF ČR

4.2.7 VELKÉ LOSINY

Obec Velké Losiny v prvních třech sledovaných letech vykazovala přebytky v rozpočtu. Od roku 2022 začaly vznikat deficitní rozpočty (viz tabulka 31). Sice celkové příjmy této obce rostly, výjimka je rok 2021, ale na druhou stranu rostly i celkové výdaje, kdy právě v posledních dvou letech převyšovaly celkové příjmy. Za celkovými zvýšenými výdaji stojí malý nárůst běžných výdajů, ale především je zde znám větší nárůst kapitálových výdajů na pořízení dlouhodobého majetku, tedy hlavně pořízení staveb.

Tabulka 31: Rozpočet Velkých Losin v mil. Kč

	2019	2020	2021	2022	2023
Daňové příjmy	44.22	40.68	44.16	52.19	59.54
Nedaňové příjmy	8.14	7.36	8.34	12.23	12.20
Kapitálové příjmy	0.17	0.85	0.49	0.13	1.70
Přijaté transfery	5.25	16.32	7.22	3.77	8.54
Celkové příjmy	57.78	65.21	60.21	68.32	81.98
Běžné výdaje	43.42	40.45	46.65	49.01	51.51
Kapitálové výdaje	5.12	18.85	10.45	20.28	33.62
Celkové výdaje	48.54	59.30	57.10	69.29	85.13
Saldo	9.24	5.91	3.11	-0.97	-3.15

Zdroj: Monitor – MF ČR

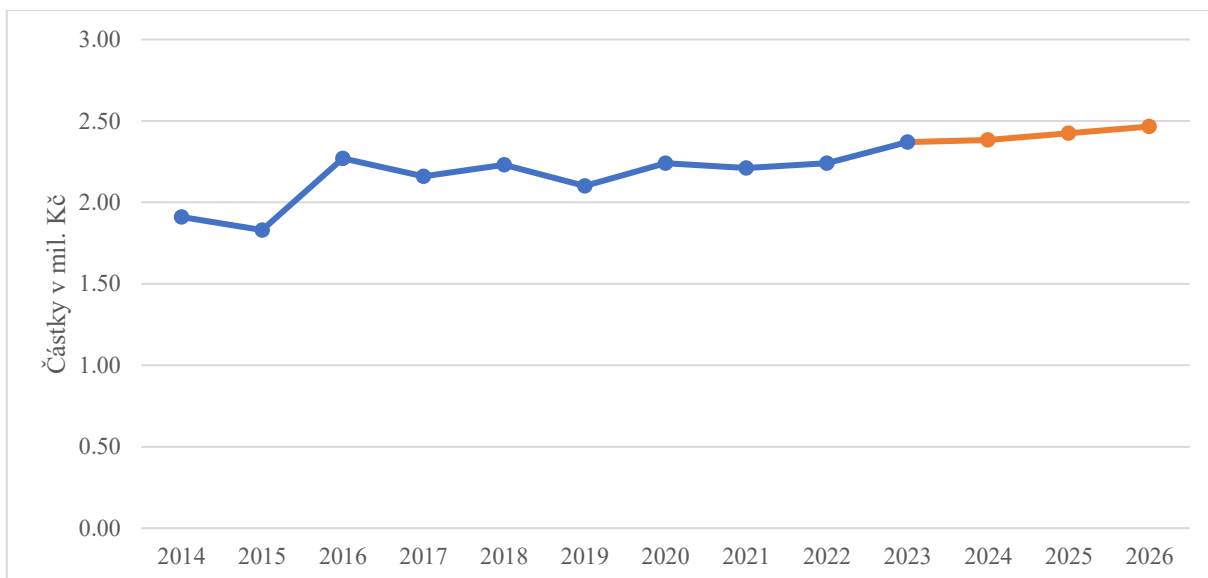
Daňové příjmy ve Velkých Losinách mají rostoucí tendenci. (viz tabulka 32). Kormě roku 2020, kdy byl tento mírný pokles zapříčiněn především opět pandemií covidu-19. Nejvyšší podíl na příjmech obce má daň z přidané hodnoty a daně z příjmu fyzických a právnických osob. Právě u těchto daní byl roce 2020 zaznamenán nejvyšší pokles. Daň z nemovitých věcí se pohybuje nad 2 mil. Kč a lze pozorovat, že mírně příjem z této daně roste.

Tabulka 32: Daňové příjmy Velkých Losin v mil. Kč

	2019	2020	2021	2022	2023
DPH	18.74	18.23	21.23	24.76	25.85
Daň z příjmů FO	11.14	10.30	8.39	9.42	11.12
Daň z příjmů PO	8.33	6.64	9.10	11.63	15.74
Daň z nemovitých věcí	2.10	2.24	2.21	2.24	2.37
Daně a poplatky z hazard. her	0.23	0.25	0.31	0.35	0.37
Poplatky a odvody v oblasti ŽP	0.23	0.18	0.03	0.08	0.02
Místní poplatky	3.36	2.73	2.78	3.57	3.98
Správní poplatky	0.09	0.11	0.09	0.13	0.10
Celkové daňové příjmy	44.22	40.68	44.16	52.19	59.54

Zdroj: Monitor – MF ČR

Od roku 2014 výše tohoto příjmu ve Velkých Losinách mírně vzrostl (viz obrázek 9). Právě v roce 2014 byla výše příjmu z daně z nemovitých věcí 1.91 mil. Kč. Naproti tomu v roce 2023 byla tato hodnota ve výši 2.37 mil. Kč. V rámci predikce od roku 2024 do roku 2026 jde pozorovat mírný nárůst. V rámci trendu lineární regrese byl stanovena hodnota indexu determinace ve výši 0.561, tudíž nelze hodnotit predikci ani za dokonalou a ani za neúčinnou.

Obrázek 9: Vývoj a predikce příjmů Velkých Losin z DzNV

Zdroj: Monitor – MF ČR

V poslední řadě se podíváme na podíly daně z nemovitých věcí na celkový příjem i na daňových příjmech (viz tabulka 33). U podílu na celkových příjmech pozorujeme pár výkyvů. Když se ale zaměříme na rok 2023, vidíme určitý pokles oproti předchozím roků. V případě podílu na daňových příjmech se jedná o to samé, ve sledovaných letech lze pozorovat určité výkyvy. Podíl na daňových příjmech od roku 2022 prudce klesá, dokonce se v roce 2023 dostal pod 4 %.

Tabulka 33: Podíl DzNV v % na příjmech v mil. Kč Velkých Losinách

	2019	2020	2021	2022	2023
Celkové příjmy	57.78	65.21	60.21	68.32	81.98
Daňové příjmy	44.22	40.68	44.16	52.19	59.54
Daň z nemovitých věcí	2.10	2.24	2.21	2.24	2.37
Podíl na celkových příjmech	3.63 %	3.44 %	3.67 %	3.28 %	2.89 %
Podíl na daňových příjmech	4.75 %	5.51 %	5.00 %	4.29 %	3.98 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitoru – MF ČR

Určitá dynamika růstu celkových příjmů byla narušena v této obci v roce 2021 (viz tabulka 34). Tento jev způsobily dozvuky pandemie covidu-19, ale poté příjmy opět rostly. U daňových příjmů byl růst přerušen právě v roce 2020. Díky pandemii se tyto příjmy snížily, ale další roky se zvyšovali. Tempo daně z nemovitých věcí je různé, někdy rostla někdy klesala, avšak od roku 2022 je vidět určitá dynamika růstu.

Tabulka 34: Tempa růstu příjmů Velkých Losin v %

	2019	2020	2021	2022	2023
Celkové příjmy	11.46 %	12.86 %	-7.67 %	13.47 %	20.00 %
Daňové příjmy	6.99 %	-8.01 %	8.55 %	18.18 %	14.08 %
Sdílené daně	8.24 %	-7.96 %	10.09 %	18.31 %	15.06 %
Daň z nemovitých věcí	-5.83 %	6.67 %	-1.34 %	1.36 %	5.80 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitoru – MF ČR

4.2.8 VERNÍŘOVICE

V rámci sledovaných let obec Vernířovice hospodařila jen s deficitními rozpočty (viz tabulka 35). Deficity v jednotlivých letech způsobily vyšší kapitálové výdaje. Vernířovice totiž investovaly do pořízení dlouhodobého majetku, a to konkrétně na nákup staveb či budov. Jediným sledovaným rokem, ve kterém obec hospodařila s přebytkem, byl rok 2021. Důvodem byly snížené celkové výdaje oproti jiným rokům.

Tabulka 35: Rozpočet Vernířovic v mil. Kč

	2019	2020	2021	2022	2023
Daňové příjmy	4.65	4.48	4.95	5.78	6.13
Nedaňové příjmy	0.26	0.67	0.39	0.48	1.35
Kapitálové příjmy	0.00	0.03	0.02	0.10	0.00
Přijaté transfery	3.14	2.34	0.40	0.48	0.95
Celkové příjmy	8.05	7.52	5.76	6.84	8.43
Běžné výdaje	4.87	4.66	4.07	6.59	6.48
Kapitálové výdaje	4.21	3.96	0.42	0.38	3.20
Celkové výdaje	9.08	8.62	4.49	6.97	9.68
Saldo	-1.03	-1.10	1.27	-0,13	-1.25

Zdroj: Monitor – MF ČR

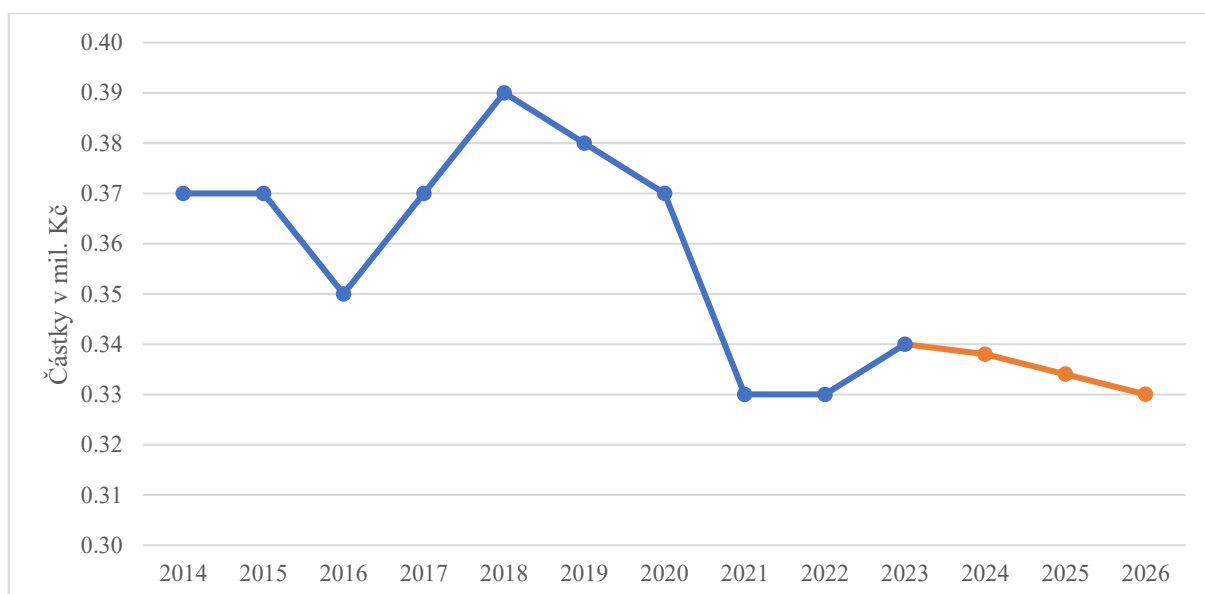
Při důkladnějším náhledu na daňové příjmy Vernířovic zjistíme, že až na rok 2020, tyto příjmy rostou (viz tabulka 36). Když porovnáme roky 2019 a 2023, zjistíme, že ve druhém zmiňovaném roku jsou daňové příjmy o 1.48 mil. Kč větší. Nejvyšší příjmy z daní, které obec dostala, jsou především příjmy z daně z přidané hodnoty, poté daně z příjmů právnických a fyzických osob. Příjem obce z daně z nemovitých věcí v rámci sledovaných let mírně klesá.

Tabulka 36: Daňové příjmy Vernířovic v mil. Kč

	2019	2020	2021	2022	2023
DPH	1.93	1.92	2.29	2.65	2.63
Daň z příjmů FO	1.11	1.05	0.88	0.98	1.10
Daň z příjmů PO	0.90	0.74	1.06	1.19	1.50
Daň z nemovitých věcí	0.38	0.37	0.33	0.33	0.34
Daně a poplatky z hazard. her	0.02	0.03	0.03	0.04	0.04
Poplatky a odvody v oblasti ŽP	0.03	0.01	0.02	0.00	0.00
Místní poplatky	0.28	0.35	0.35	0.59	0.53
Správní poplatky	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Celkové daňové příjmy	4.65	4.48	4.95	5.78	6.13

Zdroj: Monitor – MF ČR

Zaměříme-li se na vývoj příjmů z daně z nemovitých věcí, lze vypořádat, že mezi lety 2014 a 2023 byly určité výkyvy (viz obrázek 10). Při porovnání roku 2014 a 2023 je zřejmé, že příjem z daně z nemovitých věcí mírně klesl 0.03 mil. Kč. Kdybychom predikovali na další tři roky tento příjem, zjistili bychom razantnější pokles. Při stanovování trendu lin. regrese byl zjištěn index determinace ve výši 0.33, tudíž predikci nelze nazvat za dokonalou.

Obrázek 10: Vývoj a predikce příjmů Vernířovic z DzNV

Zdroj: Monitor – MF ČR

V neposlední řadě se zaměříme na podíly daně z nemovitých věcí na celkových i daňových příjmech (viz tabulka 37). U prvního zmíněného příjmu sledujeme, že do roku 2021 roste a blíží se k 6 %, avšak o rok později začíná klesat a v roce 2023 dosahuje tento podíl pouze 4 %. Podíl

na daňových příjmech v prvních dvou letech se pohyboval nad 8 %, a poté začal klesat. V roce 2023 se hodnota podílu pohybovala na úrovni 5.55 %.

Tabulka 37: Podíl DzNV v % na příjmech v mil. Kč Vernířovic

	2019	2020	2021	2022	2023
Celkové příjmy	8.05	7.52	5.76	6.84	8.43
Daňové příjmy	4.65	4.48	4.95	5.78	6.13
Daň z nemovitých věcí	0.38	0.37	0.33	0.33	0.34
Podíl na celkových příjmech	4.72 %	4.92 %	5.73 %	4.83 %	4.03 %
Podíl na daňových příjmech	8.17 %	8.26 %	6.67 %	5.71 %	5.55 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitoru – MF ČR

Nejvyšší pokles celkových příjmů byl v letech 2020 a 2021, tento pokles zapříčinily snížené přijaté transfery. Od roku 2022 pozorujeme (viz tabulka 38) opět dynamiku růstu. Daňové příjmy zaznamenaly nejvyšší tempo růstu v období po pandemii covidu-19, tedy v letech 2021 a 2022. U daně z nemovitých věcí lze vidět spíše pokles v letech 2019–2021, avšak od roku 2023 je zde patrný nárůst tempa.

Tabulka 38: Tempo růstu příjmů Vernířovic v %

	2019	2020	2021	2022	2023
Celkové příjmy	39.03 %	-6.58 %	-23.40 %	18.75 %	23.25 %
Daňové příjmy	1.31 %	-3.66 %	10.49 %	29.02 %	6.06 %
Sdílené daně	3.14 %	-5.84 %	14.02 %	13.95 %	8.51 %
Daň z nemovitých věcí	-2.56 %	-2.63 %	-10.81 %	0.00 %	3.03 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitoru – MF ČR

4.2.9 VIKÝŘOVICE

Poslední vesnicí, které se budeme věnovat jsou Vikýřovice. I zde se objevily roky, kdy obec hospodařila s deficitními rozpočty, jde o roky 2020 a 2021 (viz tabulka 39). Příčinnou této ztráty jsou hlavně zvýšené kapitálové výdaje na budovy či stavby. U kapitálových příjmů hodnoty klesají, v posledních dvou letech jsou téměř nulové. Na druhou stranu hodnoty daňových příjmů rostou.

Tabulka 39: Rozpočet Vikýřovic v mil. Kč

	2019	2020	2021	2022	2023
Daňové příjmy	33.41	31.38	34.76	39.97	44.91
Nedaňové příjmy	1.70	1.64	1.55	4.52	3.37
Kapitálové příjmy	0.53	0.14	0.13	0.00	0.00
Přijaté transfery	2.75	14.68	6.32	1.26	3.95
Celkové příjmy	38.39	47.84	42.76	45.75	52.23
Běžné výdaje	17.69	18.00	19.69	21.07	26.12
Kapitálové výdaje	9.03	36.54	28.45	18.91	23.24
Celkové výdaje	26.72	54.54	48.14	39.98	49.36
Saldo	11.67	-6.70	-5.38	5.77	2.87

Zdroj: Monitor – MF ČR

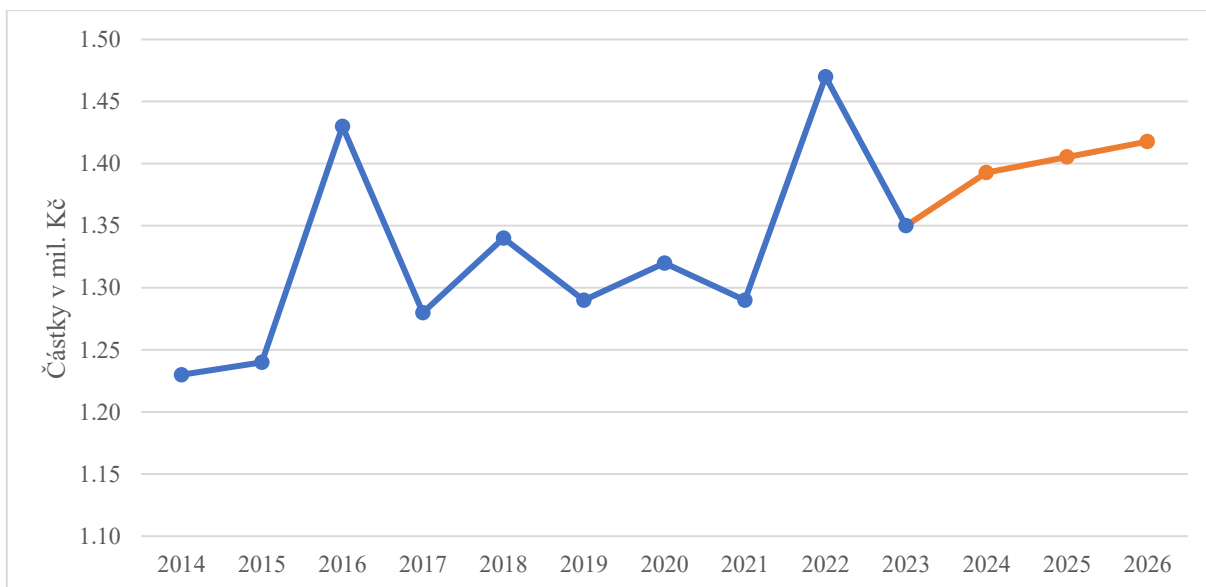
Daňové příjmy v obci rostou, tedy kromě roku 2020, kdy výše těchto příjmu ovlivnila pandemie covidu-19 (viz tabulka 40). Při porovnání roků 2019 a 2023, se daňové příjmy zvýšily o 11.50 mil. Kč. Příjem z daně z nemovitých věcí ve Vernířovicích je více méně stabilní pohybuje se okolo 1.30 mil. Kč.

Tabulka 40: Daňové příjmy Vikýřovic v mil. Kč

	2019	2020	2021	2022	2023
DPH	15.23	14.94	17.48	20.27	20.97
Daň z příjmů FO	8.87	8.26	6.81	7.58	8.90
Daň z příjmů PO	6.98	5.67	8.04	9.15	12.01
Daň z nemovitých věcí	1.29	1.32	1.29	1.47	1.35
Daně a poplatky z hazard. her	0.18	0.21	0.26	0.29	0.30
Poplatky a odvody v oblasti ŽP	0.01	0.10	0.02	0.09	0.02
Místní poplatky	0.83	0.85	0.83	1.09	1.33
Správní poplatky	0.03	0.03	0.04	0.04	0.03
Celkové daňové příjmy	33.41	31.38	34.76	39.97	44.91

Zdroj: Monitor – MF ČR

Z delšího časového hlediska příjmy z daní z nemovitých věcí ve Vernířovicích mírně rostly (viz obrázek 11). V roce 2014 byla 1.27 mil. Kč a v roce 2023 dosáhly příjmy výše 1.35 mil. Kč. Predikce na další tři roky nám ukazuje, že příjmy budou růst. V roce 2026 budou tyto příjmy přesahovat 1.40 mil. Kč. Na základě trendu lineární regrese byla stanovena hodnota indexu determinace ve výši 0.2397, takže nelze říci, že predikce je dokonalá.

Obrázek 11: Vývoj a predikce příjmů Vikýřovic z DzNV

Zdroj: Monitor – MF ČR

Naposledy se zaměříme na podíly daně z nemovitých věcí na celkových příjmech a daňových příjmech (viz tabulka 41). Podíl na celkových příjmech mezi lety 2019 a 2023 kolísá mezi 2.50 % a 3.40 %. U podílu daně z nemovitých věcí si lze všimnout, že klesá, až na výjimku v roce 2020. V roce 2019 byl tento podíl ve výši 3.68 % a v roce 2023 již na úrovni 3.01 %.

Tabulka 41: Podíl DzNV v % na příjmech v mil. Kč Vikýřovic

	2019	2020	2021	2022	2023
Celkové příjmy	38.39	47.84	42.76	45.75	52.23
Daňové příjmy	33.41	31.38	34.76	39.97	44.91
Daň z nemovitých věcí	1.29	1.32	1.29	1.47	1.35
Podíl na celkových příjmech	3.36 %	2.76 %	3.02 %	3.21 %	2.58 %
Podíl na daňových příjmech	3.86 %	4.21 %	3.71 %	3.68 %	3.01 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitoru – MF ČR

U celkových příjmů je zřejmá značná kolísavost dynamiky růstu (viz tabulka 42), například v roce 2019 je zřejmé záporné tempo příjmů, avšak o rok později je již tempo růstu kladné. Daňové příjmy vyznačují značnou dynamiku růstu, kromě roku 2020, kdy tyto příjmy ovlivnila pandemie covidu-19. Pandemie neměla však vliv na daň z nemovitých věcí. Dynamika tempa růstu je nestejnorodá, se střídají období, kdy tato daň klesá a kdy roste.

Tabulka 42: Tempa růstu příjmů Vikýřovic v %

	2019	2020	2021	2022	2023
Celkové příjmy	-13.83 %	24.62 %	-10.62 %	7.00 %	14.16 %
Daňové příjmy	7.53 %	-6.08 %	10.77 %	14.99 %	12.36 %
Sdílené daně	8.33 %	-7.11 %	11.98 %	14.44 %	13.19 %
Daň z nemovitých věcí	-3.73 %	2.33 %	-2.27 %	13.95 %	-8.16 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitoru – MF ČR

4.3 SROVNÁNÍ DZNV OBCÍ SVAZKU ÚDOLÍ DESNÉ

4.3.1 SROVNÁNÍ KOEFICIENTŮ DZNV

Daň z nemovitých věcí je samozřejmě ovlivněna sazbami, které nalezneme v zákoně č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí. Jak již bylo zmíněno v podkapitole 2.2, obec jako samospráva může veřejně závaznou vyhláškou ovlivnit výši daně z nemovitých věcí, a to určitými koeficienty. Zaměříme se na čtyři koeficienty obcí Svazku Údolí Desné, které si mohou stanovit či ovlivnit (viz tabulka 43) a vzájemně je mezi sebou porovnáme.

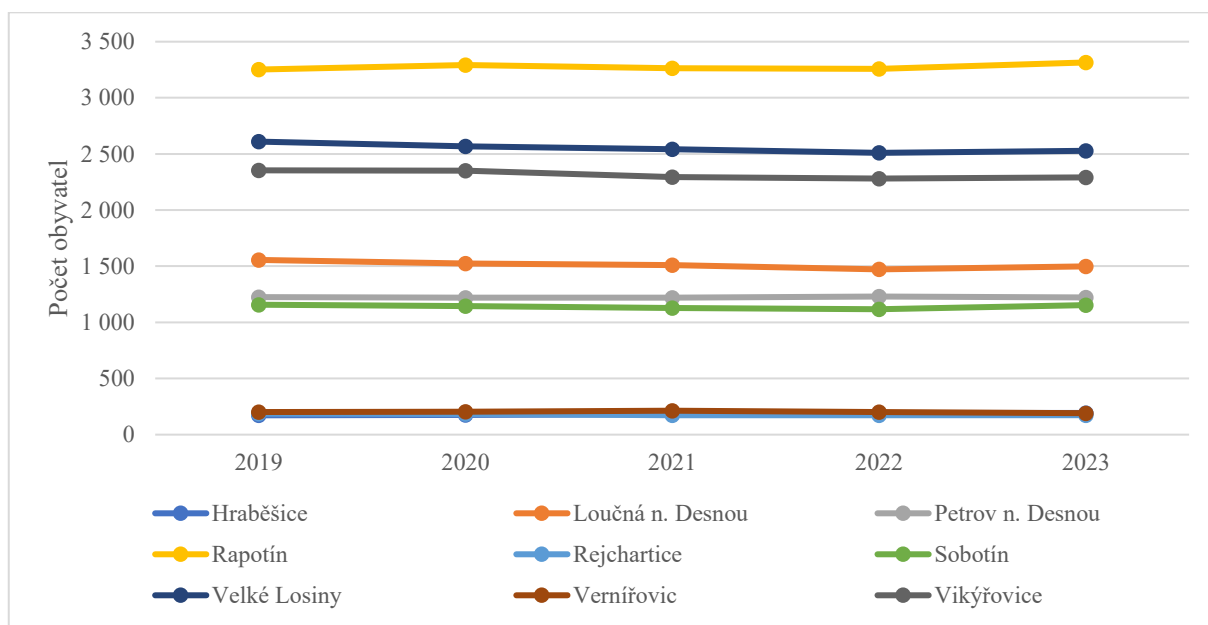
Tabulka 43: Aktuální koeficienty obcí u DZNV

Obec	Koeficient dle počtu obyvatel	Místní koeficient	Podnikatelský koeficient	Koeficient NP/CHKO
Hraběšice	1.00	1.00	-	-
Loučná nad Desnou	1.40	2.00	1.50	3.00 (1.50*2)
Petrov nad Desnou	1.40	1.00	-	-
Rapotín	1.40	1.00	-	-
Rejchartice	1.00	1.00	-	-
Sobotín	1.40	1.00	-	-
Velké Losiny	1.40	1.20	-	-
Vernířovice	1.00 + 0.60	1.00	1.50	-
Vikýřovice	1.40	1.00	-	-

Zdroj: FÚ – Moje daně, obecně závazné vyhlášky obcí a sbírka právních předpisů ÚSC

Prvním koeficientem, jenž mohou obce částečně ovlivnit, je „**koeficient dle počtu obyvatel**“. Zákonem o dani z nemovitých věcí je zakotveno, jaký koeficient obec použije dle počtu obyvatel (viz tabulka 4). Zákon také obcím umožňuje tento koeficient o jednu kategorii zvýšit či o tři kategorie snížit. Z tabulky 4 lze vidět, že většina obcí svazku svým počtem obyvatel (viz obrázek 12) využívá koeficient ve výši 1.40. Tři obce spadají do kategorie první a využívají koeficient 1.0. Jedinou obcí, která tuto možnost využívá, jsou Vernířovice, kdy od roku 1995 stanovuje koeficient 0.6 na stavební pozemky, stavby obytných domů a případné příslušenství

těchto obytných domů, na zbytek staveb využívá koeficient 1.00. Druhou obcí, kde se využíval nižší koeficient, byly v části Velkých Losin – Žárová. V Žárové platil do konce roku 2023 snížený koeficient 0.30. Uplatňoval se na obytné domy a pro ostatní stavby tvořící příslušenství k obytným domům.

Obrázek 12: Počet obyvatel obcí Svazku Údolí Desné

Zdroj: ČSÚ

Další příležitostí je „**místní koeficient**“, který může obec zavést obecně závaznou vyhláškou. V tabulce 43 lze vidět, že jen pár obcí Svazku Údolí Desné si je vědomo této možnosti zvýšení příjmů. První obcí, kde se využívá místní koeficient, je Loučná nad Desnou. To dokazuje, že v porovnání s ostatními obcemi svazku má mnohem větší příjmy z daně nemovitých věcí. Zajímavostí je, že Velké Losiny nikdy ve sledovaném období nevyužili místní koeficient. Avšak od roku 2024 se obec rozhodla obecně závaznou vyhláškou zvýšit tento koeficient na úroveň 1.20.

Obce mají možnost využít i třetí koeficient tzv. **podnikatelský koeficient**. Uplatňuje se jednoduše na podnikatele provozující ubytovací nebo rekreační středisko či na ty, kteří podnikají v určitém odvětví, (podrobněji vysvětleno v podkapitole 2.2). Podnikatelský koeficient využívají pouze dvě obce svazku – Loučná nad Desnou a Vernířovice. Velké Losiny tento koeficient používaly do konce roku 2023, od roku 2024 ho již nevyužívají.

V posledním případě jde o **koeficient NP či CHKO**. Tuto možnost lze využít, pokud mají obce v rámci svého katastrálního území národní park či chráněnou krajinu oblast nebo se v těchto oblastech nachází podnikatelský subjekt (odkaz na podkapitolu 2.2). Samozřejmě použití

zmíněného koeficientu je ovlivněno, zda se obec nachází v NP či v I. zóně CHKO nebo zda se v ní nachází podnikatelský subjekt. Jak je zřejmé pouze Loučná nad Desnou využívá tento koeficient ke zvýšení svých příjmů.

4.3.2 SROVNÁNÍ PŘÍJMU Z DzNV NA JEDNOHO OBYVATELE

U samotného srovnání daně z nemovitých věcí u jednotlivých lze využít i toho, že je srovnáme na základě přepočtu výše DzNV na jednoho obyvatele dané obce (viz tabulka 44). Nejvyšší část daně z nemovitých věcí na jednoho obyvatele má Loučná nad Desnou. Z obrázku 12. lze zjistit, že tato obec ve srovnání s ostatními obcemi má spíše průměrný počet obyvatel. Nepatří tedy mezi ty nejvíce osídlené obce. Vysoké částky daně na jednoho obyvatele je nutné spíše sledovat v tom, jak má obec nastavené koeficienty daně z nemovitých věcí (viz tabulka 43). Dá se tedy říci, že zde jeden obyvateľ platí nejvyšší daně oproti ostatním obcím Svazku údolí Desné. Na druhou stranu mezi obce, kde jeden obyvateľ zaplatí nejmenší daň z nemovitých věcí, se řadí Rapotín, Rejchartice nebo Vikýřovice.

Tabulka 44: Příjem z DzNV na jednoho obyvatele v obcích Svazku údolí Desné v Kč

	2019	2020	2021	2022	2023
Hraběšice	1 337.21	1 257.14	1 333.33	1 250.00	1 243.52
Loučná n. Desnou	5 957.58	6 183.61	5 807.95	6 426.63	6 057.37
Petrov n. Desnou	661.76	680.33	729.51	674.80	711.37
Rapotín	535.06	495.29	511.64	583.00	527.90
Rejchartice	588.24	543.48	627.59	625.86	657.23
Sobotín	864.30	872.60	921.99	948.97	936.67
Velké Losiny	804.60	872.27	869.39	892.43	937.87
Vernířovice	1 890.55	1 822.66	1 549.30	1 633.66	1 780.10
Vikýřovice	548.00	561.70	562.34	644.45	589.26

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitoru – MF ČR

4.3.3 SROVNÁNÍ PODÍLŮ DzNV NA DAŇOVÝCH PŘÍJMECH

Tabulka 45 porovnává podíly daně z nemovitých věcí na daňových příjmech obcí Svazku údolí Desné. V této tabulce jsou i průměrné podíly za každý sledovaný rok. Průměrné podíly kopírují vývoj jednotlivých podílů obcí, tedy, že v roce 2020 byl zaznamenán mírný růst, a poté podíly klesaly. Celkově však lze napsat, že kromě roku 2020 podíly DzNV na daňových příjmech klesají.

V případě, že se zaměříme na jednotlivé podíly, tak zjistíme že nejvyšší podíl má Loučná nad Desnou. Tato obec převyšuje nejen podíly u jednotlivých obcí, ale i průměry podílů každý sledovaný rok. Další obce, u kterých hodnoty podílů ve sledovaných letech převyšují či se pohybují velmi blízko průměrným podílům, jsou Hraběšice a Vernířovice.

Zbylé obce se pohybují pod úrovní průměrných podílů daně z nemovitých věcí na daňových příjmech. Proto by se měly zaměřit na zvýšení tohoto podílu. Ke zvýšení podílů neboli příjmu z daně z nemovitých věcí může pomoci např. místní koeficient či podnikatelský koeficient.

Tabulka 45: Srovnání podílů DzNV na daňových příjmech

	2019	2020	2021	2022	2023
Hraběšice	7.59 %	7.51 %	7.32 %	6.22 %	5.13 %
Loučná n. Desnou	22.58 %	23.71 %	20.80 %	19.49 %	16.72 %
Petrov n. Desnou	4.86 %	5.30 %	5.04 %	3.83 %	3.82 %
Rapotín	2.52 %	2.32 %	2.61 %	2.35 %	2.06 %
Rejchartice	3.77 %	3.68 %	3.73 %	3.26 %	2.92 %
Sobotín	5.43 %	5.59 %	5.32 %	4.77 %	4.23 %
Velké Losiny	4.75 %	5.51 %	5.00 %	4.29 %	3.98 %
Vernířovice	8.17 %	8.26 %	6.67 %	5.71 %	5.55 %
Vikýřovice	3.86 %	4.21 %	3.71 %	3.68 %	3.01 %
Průměrné podíly	7.06 %	7.34 %	6.69 %	5.96 %	5.27 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitoru – MF ČR

4.3.4 SROVNÁNÍ TEMPA RŮSTU SDÍLENÝCH A SVĚŘENÝCH DANÍ

Poslední komparace je věnována sdíleným a svěřeným daním a jejich tempům růstu (viz tabulka 46). Lze pozorovat, že tempa růstu sdílených daní u většiny obcí je větší než tempa růstu svěřených daní. Výjimkou je rok 2020, kdy sdílené daně ve většině obcí spíše klesaly z důvodu pandemie covidu-19. Na svěřené daně tato pandemie neměla vliv. Opět lze pozorovat různá tempa růstu těchto daní u daných obcí.

Co se týče tempa růstu svěřených daní (daně z nemovitých věcí) u každé obce Svazku údolí Desné je jiné. Nejvyšší pokles svěřených daní byl zaznamenán v roce 2019 v Petrově nad Desnou, kdy klesly příjmy této daně o 55.25 %. Nejvyšším nárůstem svěřených daní lze sledovat v roce 2020 u Rapotína a Vernířovic.

Tabulka 46: Srovnání tempa růstu sdílených a svěřených daní

		2019	2020	2021	2022	2023
Hraběšice	Sdílené daně	11.02 %	-3.68 %	13.36 %	19.53 %	22.54 %
	Svěřené daně	4.55 %	-4.35 %	9.09 %	0.00 %	0.00 %
Loučná n. Desnou	Sdílené daně	8.12 %	-6.60 %	14.54 %	15.07 %	13.30 %
	Svěřené daně	-1.80 %	1.73 %	-7.00 %	7.87 %	-4.02 %
Petrov n. Desnou	Sdílené daně	9.50 %	-6.69 %	13.63 %	19.49 %	9.67 %
	Svěřené daně	-55.25 %	2.47 %	7.23 %	-6.74 %	4.82 %
Rapotín	Sdílené daně	7.07 %	6.30 %	10.26 %	13.83 %	12.63 %
	Svěřené daně	3.57 %	-6.32 %	2.45 %	13.77 %	-7.89 %
Rejchartice	Sdílené daně	12.50 %	-7.78 %	8.43 %	15.93 %	12.46 %
	Svěřené daně	-0.18 %	-8.64 %	7.59 %	-0.27 %	4.41 %
Sobotín	Sdílené daně	7.15 %	-5.97 %	8.28 %	14.31 %	15.89 %
	Svěřené daně	1.01 %	0.00 %	4.00 %	1.92 %	1.89 %
Velké Losiny	Sdílené daně	8.24 %	-7.96 %	10.09 %	18.31 %	15.06 %
	Svěřené daně	-5.83 %	6.67 %	-1.34 %	1.36 %	5.80 %
Vernířovice	Sdílené daně	3.14 %	-5.84 %	14.02 %	13.95 %	8.51 %
	Svěřené daně	-2.56 %	-2.63 %	-10.81 %	0.00 %	3.03 %
Vikýřovice	Sdílené daně	8.33 %	-7.11 %	11.98 %	14.44 %	13.19 %
	Svěřené daně	-3.73 %	2.33 %	-2.27 %	13.95 %	-8.16 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitoru – MF ČR

Z celkového srovnání vychází, že jednotlivé obce Svazku údolí Desné přistupují k dani z nemovitých věcí různě. Jen některé z obcí využívají koeficienty k tomu, aby přispěly finančními prostředky do rozpočtu na straně příjmu. Dále bylo porovnáno přepočtení výše této daně na jednoho obyvatele u analyzovaných obcí, kde jsou zřejmé rozdíly. Na závěr se srovnání zaměřilo na podíly DzNV na daňových příjmech a na tempa růstu sdílených a svěřených daní.

4.4 ANALÝZA DOPADŮ DANĚ NA SITUACI VE ZKOUMANÝCH OBCÍCH Z HLEDISKA STAVU NEMOVITÉHO MAJETKU

Nyní se budeme věnovat vlivu daně z nemovitých věcí ve zkoumaných obcích na hodnotu a stav nemovitého majetku. Vliv daně v daných obcích může zahrnovat změny v cenách nemovitostí, investic do údržby a rozvoje nemovitého majetku, dopad na obyvatele a podnikání.

Jednotlivé obce Svazku údolí Desné mají ve svém katastrálním území nemovitý majetek. Podíváme-li se na Svazek údolí Desné jako na celek, lze vidět jaký nemovitý majetek se zde nachází. Budeme vycházet z dělení daně z nemovitého majetku, která se uděluje na pozemky, stavby a jednotky.

Na území svazku se vyskytuje 49 657 nemovitých majetků. Při rozdělení na pozemky a stavby a jednotky zjistíme, že se zde nachází mnohem více pozemků, a to konkrétně 41 579. V rámci podílu počtu pozemků na celkovém počtu nemovitým majetku to představuje 83.73 %, jinak řečeno 83.73 % z nemovitého majetku Svazku údolí Desné jsou pozemky. Zbýlých 16.27 % je tvořeno budovami a jednotkami.

Zaměříme se na jednotlivé obce a na jejich nemovitý majetek v katastrálním území. Tabulka 47 uvádí byty, rodinné domy, rodinnou rekreaci a ubytovací zařízení v obcích Svazku údolí Desné. Na tyto druhy budov a jednotek mohou obce stanovit dané koeficienty daně z nemovitých věcí. Jednou z daných obcí, která může nejvíce ovlivnit výši daně je Loučná nad Desnou, protože se v ní nachází mnoho daných staveb a jednotek. Loučná nad Desnou využívá nejen místního koeficientu na tyto nemovité majetky, ale i podnikatelský koeficient i NP/CHKO koeficient.

Tabulka 47: Byty, rod. domy a rod. rekr. a ubyt zař. obcí

	Byty	Rod. domy	Rod. rekr.	Ubyt. zař.
Hraběšice	0	71	70	1
Loučná n. Desnou	411	440	168	17
Petrov n. Desnou	91	354	1	0
Rapotín	78	777	75	1
Rejchartice	0	51	20	0
Sobotín	112	325	108	0
Velké Losiny	333	711	40	8
Vernířovice	11	88	78	2
Vikýřovice	104	684	10	0

Zdroj: Katastrální úřad

Tabulka 48 pojednává, jaké jsou podíly počtu některých nemovitých majetků na celkovém počtu nemovitého majetku v obcích. Ve všech obcích svazku jsou nejvíce zastoupeny rodinné domy. V některých případech tvoří více než polovinu celkového počtu staveb a jednotek v obci. Jde vidět, že u několika obcí je vysoký podíl rodinných rekreačních objektů.

Tabulka 48: Podíly počtu daných nemovitých majetků na celkovém počtu staveb a jednotek

	Byty	Rod. domy	Rod. rekr.	Ubyt. zař.
Hraběšice	0.00 %	41.04 %	40.46 %	0.58 %
Loučná n. Desnou	23.35 %	25.00 %	7.87 %	0.97 %
Petrov n. Desnou	13.15 %	51.16 %	0.14 %	0.00 %
Rapotín	5.05 %	50.26 %	4.85 %	0.06 %
Rejchartice	0.00 %	59.30 %	23.26 %	0.00 %
Sobotín	14.20 %	41.19 %	13.69 %	0.00 %
Velké Losiny	20.59 %	43.97 %	2.47 %	0.50 %
Vernířovice	4.76 %	38.10 %	33.77 %	0.12 %
Vikýřovice	8.76 %	57.62 %	0.84 %	0.00 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Katastru nemovitostí

Dále se zaměříme na byty a jejich dokončenou výstavbu. (viz tabulka 49). Během devíti let bylo dokončeno ve Svazku údolí Desné 247 bytů. Nejvyšší počet během sledovaných let zaznamenala obec Rapotín, bylo dokončeno 62 bytů. Následují obce Velké Losiny, Loučná nad Desnou a Vikýřovice.

Tabulka 49: Vývoj dokončených bytů v obcích

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Celkem
Hraběšice	1	0	2	0	0	0	2	1	0	6
Loučná n. D.	0	2	3	5	11	1	1	8	7	38
Petrov n. D.	1	1	2	1	4	3	2	10	5	29
Rapotín	3	2	6	8	8	6	5	9	15	62
Rejchartice	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Sobotín	1	2	0	0	1	0	3	7	6	20
V. Losiny	2	2	6	1	3	3	8	7	12	44
Vernířovice	2	0	1	1	3	1	3	1	1	13
Vikýřovice	2	1	2	2	3	4	4	9	7	34
Celkem	12	10	22	18	33	18	28	52	54	247

Zdroj: ČSÚ

5 NÁVRHY NA ÚPRAVU DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ

Poslední kapitola této práce bude věnována návrhům, jak by obce dobrovolného svazku Údolí Desné mohly upravit výši inkasa daně z nemovitých věcí. Varianty, kterými mohou navýšit příjmy z této daně je několik. Prvním způsobem je navýšení koeficientu dle počtu obyvatel neboli polohové renty pomocí vydáním obecně závazné vyhlášky. Sazby koeficientu jsou definované v §6 odst. 4 písm. b) a §11 odst. 3 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí. Koeficient polohové renty se vztahuje na stavební pozemky, obytné domy, ostatní stavby tvořící příslušenství k těmto obytným domům, ostatní nebytové prostory a byty. Druhou variantou navýšení je možnost zavedení nebo zvýšení místního koeficientu, jenž zavádí obec obecně závaznou vyhláškou. Zde se násobí daň z jednotlivých zdanitelných staveb, jednotek či jejich souhrny a určité druhy pozemků. Třetí způsob zvýšení příjmu je přijetí podnikatelského koeficientu, který je upraven §11 odst. 3 písm. b) zákona o dani z nemovitých věcí. Tuto variantu může obec využít na stavby pro rodinnou rekreaci, budovy tvořící doplňkovou funkci k budovám pro rodinnou rekreaci, zdanitelné stavby a jednotky využívané pro podnikatelskou činnost a garáže. Poslední možnost zvýšení příjmu by mohla být změna v legislativě. Jednalo by se o změnu stanovení základu daně či omezení osvobození pozemků, staveb a jednotek ve zdanění.

5.1 ZVÝŠENÍ KOEFICIENTU DLE POČTU OBYVATEL

Možnost tohoto ovlivnění příjmů využilo zastupitelstvo obce Vernířovic. Jak již bylo zmíněno, výše koeficientu je 0.6. Otázkou je, zda by tato obec měla nadále využívat popsanou výši koeficientu. Z obrázku 10 je patrné, že příjmy z DzNV ve Vernířovicích klesají. Proto je na zvážení, zda nemá obec tento koeficient zvýšit, alespoň na původní výši 1.00 dle tabulky 4.

Druhou obcí, kde se aplikovalo snížení daného koeficientu, byly Velké Losiny, které v roce 1994 rozhodly, že v části obce Žárová bude platit výše koeficientu 0.30. Avšak koncem roku 2023 byla tato výše zrušena a vrátila se zpět na svoji původní hodnotu.

Zbylé obce dobrovolného svazku Údolí Desné tuto možnost ovlivnění nevyužívají. Využití zvýšení koeficientu dle počtu obyvatel by bylo doporučeno především obcím, jejichž příjmy z daně klesají či stagnují. Těmito obcemi jsou Loučná nad Desnou, Rapotín a Rejchartice.

Výši koeficientu ovlivňuje samotný počet obyvatel v obcích. Z dlouhodobého hlediska klesá počet obyvatel v/vě Loučné nad Desnou, Rejcharticích, Velkých Losinách, Vernířovicích a Vikýřovicích (viz tabulka 50). Jedná se o menší obce, takže pokles obyvatel lze pozorovat

spíše v jednotkách či desítkách. Však v případě, že trend obyvatel bude v dlouhodobém horizontu nadále klesat konkrétně u obce Loučná nad Desnou, může dojít dle tabulky 4 ke snížení koeficientu 1.40 na 1.00. Otázkou je, jaký postoj dané obce k snižování obyvatel a připadanému snížení příjmu z DzNV zaujmou.

Tabulka 50: Meziroční růst či pokles obyvatel v obcích

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Celkem
Hraběšice	-1	6	-2	7	8	6	1	5	11	2	43
Loučná n. Desnou	-39	3	-10	-22	-21	-38	-26	-2	-15	29	-141
Petrov n. Desnou	-4	6	10	-2	14	26	5	22	15	0	92
Rapotín	13	-20	18	13	4	-16	45	-3	5	61	120
Rejchartice	1	-3	-1	0	-8	6	-5	-8	0	-2	-20
Sobotín	-15	8	14	-3	-27	14	-7	9	-4	44	33
V. Losiny	-20	7	17	-2	-12	-8	-32	2	-20	41	-27
Vernířovice	15	-2	3	-2	-1	-9	2	3	-5	-10	-6
Vikýřovice	9	-11	3	18	-35	-3	-7	-5	-8	13	-26

Zdroj: ČSÚ

5.2 ZAVEDENÍM ČI ZVÝŠENÍM MÍSTNÍHO KOEFICIENTU

Místní koeficient je v kompetenci zastupitelstva obce, záleží, zda ho zavedou a v jaké výši. Ve zkoumaných obcích využívají koeficient pouze dvě obce. Loučná nad Desnou, která ho zavedla na úrovni 2.00, což je z daných obcí nejvyšší místní koeficient.

Druhou obec Velké Losiny zavedla obecně závaznou vyhláškou místní koeficient ve výši 1.20 a to až od letošního roku 2024. Do té doby zde nebyl místní koeficient využitý.

Zbylé obce Svazku údolí Desné možnost zavedení místního koeficientu nevyužívají. Zavedením koeficientu v optimální výši by pomohlo zvednout příjmy obce. Zůstává otázkou, co se považuje za optimální výši tohoto koeficientu. Kdyby se obec rozhodla stanovit místní koeficient na vysoké úrovni, mohly by z dané obce odcházet obyvatelé, podnikatelé a téměř všichni vlastníci nemovitostí. Proto obec musí zvažovat menší výši koeficientu.

5.3 ZAVEDENÍM PODNIKATELSKÉHO KOEFICIENTU

Podnikatelský koeficient je upraven v §11 odst. 3 písm. b) zákona o dani z nemovitých věcí. Obec ho může využít na stavby pro rodinnou rekreaci, budovy tvořící doplňkovou funkci k budovám pro rodinnou rekreaci, zdanitelné stavby a jednotky využívané pro podnikatelskou činnost a garáže.

Tuto možnost zvýšení příjmu z daně z nemovitých věcí využívají v současnosti ze sledovaných obcí pouze dvě z devíti Loučná nad Desnou a Vernířovice. Jak již bylo zmíněno, tuto možnost do konce roku 2023 využívaly i Velké Losiny.

Závěry zde mohou být podobné jako v předešlé podkapitole. Zákon o dani z nemovitých věcí dává možnost v samostatné působnosti obce tento koeficient využít. Mohl by tak obci zvýšit příjmy z daně z nemovitých věcí, a tudíž i daňové a celkové příjmy.

5.4 ZMĚNOU V LEGISLATIVĚ

Poslední možností zvýšení příjmů v rozpočtu obci je změna v platné legislativě, která se uskutečnila na začátku roku 2024. Jednalo se především o zvýšení sazeb u daně z pozemků (viz tabulka 2) a daně ze staveb a jednotek (viz tabulka 3), které jsou stanoveny v zákoně o dani z nemovitých věcí. V rámci změny byly tedy zvýšeny u nemovitých majetků ceny za m², které mají vliv na výpočet samotné daně. Toto zvýšení sazeb má vliv na příjmy v rozpočtech obcí, a to konkrétně tak, že budou růst. Je tedy možné předpokládat, že v daných obcích se od roku 2024 zvýší příjmy z daně z nemovitých věcí.

V závěru by bylo vhodné shrnout doporučení, jak by dané obce měly přistupovat k dani z nemovitých věcí. U všech obcí je zřejmý odlišný přístup k dané problematice. Za prvé se obce musí zaměřit na podporu růstu počtu obyvatel, ale také na podporu výstavby nemovitých věcí na svém území. Je nutné sdělit, že doporučené návrhy ovlivňují další faktory, např. dostupnost obce, trávení volného času, volná pracovní místa, infrastruktura, občanská vybavenost apod.

Za druhé by bylo vhodné, se zaměřit na daň z nemovitých věcí a na její nástroje (místní koeficient či podnikatelský koeficient). Z předešlého textu je zřejmé, že většina sledovaných obcí nevyužívá tyto nástroje. Důvodem, kdy obec nechce ovlivnit daň z nemovitých věcí, lze považovat za projev místní politiky.

ZÁVĚR

Daň z nemovitých věcí je zakotvena v zákoně č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí. V legislativě se říká, že se rozděluje na dvě části, a to na daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek. V daném zákoně jsou taxativně vymezeny zdanitelné předměty těchto daní a lze najít i předměty, které jsou osvobozeny od těchto dvou daní. Daň z nemovitých věcí je nedobrovolnou, nenávrtnou, neekvivalentní, neúčelovou a opakovatelnou platbou do veřejného rozpočtu. Její výnos plynou do rozpočtů nižších samosprávných celků, jimiž jsou obce.

Cílem této práce bylo analyzovat výnosnost daně z nemovitých věcí pro obecní rozpočet, posoudit možnosti obce ovlivňovat parametry daně jako výrazu fiskální decentralizace a zhodnotit další možnosti obcí, jak stabilizovat či zvýšit výnos z této daně pro obecní rozpočet. Obce, které byly vybrány k analýze přístupu daně z nemovitých věcí, jsou součástí dobrovolného svazku obcí Údolí Desné, nacházející se v okrese Šumperk v Olomouckém kraji.

V této diplomové práci byly porovnávány a analyzovány příjmy z daně z nemovitých věcí, výše koeficientů a dopady této daně na nemovitý majetek v jednotných obcích svazku Údolí Desné. Jakou výši příjmů z této daně mají sledované obce, dlouhodobý vývoj, predikci a podíly na celkových a daňových příjmech jsou analyzovány v první části čtvrté kapitoly. Následně jsou porovnávány koeficienty daně z nemovitých věcí jednotlivých obcí, které si mohou v rámci své samosprávy nastavit. V neposlední řadě byly zkoumány dopady výše daně z nemovitých věcí na nemovitý majetek v obcích.

Dále byla zkoumána výnosnost daně z nemovitých věcí. Zda a jak obce ovlivňují výši daně z nemovitých věcí, a to prostřednictvím jednotlivých koeficientů. Prvním výsledkem je, že příjmy z této daně u některých zkoumaných obcí klesají a u některých rostou. Kdybychom se však podívali na podíly této daně na celkových a daňových příjmech u zkoumaných obcí, zjistíme, že klesají. Je to z důvodu, že příjmy z daně z nemovitých daní u obcí buď klesají či rostou pomaleji než celkové a daňové příjmy. V porovnání koeficientů u zkoumaných obcí lze vyvodit, že jen velmi málo obcí využívá možnost ovlivnění příjmů ve svém rozpočtu. Buď daně obce neví, že lze tímto způsobem ovlivnit příjmy nebo to ví, ale nemají zájem tuto možnost využít. V neposlední řadě má výše daně z nemovitých věcí vliv na nemovitý majetek, který se nachází na území daných obcí. Zmíněná daň může ovlivnit výstavbu nových rodinných domů, bytů apod. v obci.

ZDROJE

1. ČESKO. Ústavní zákon č. 1 ze dne 16. prosince 1992 Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 1, s. 3-16. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>.
2. ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecních zřízeních). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1738-1764. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>.
3. ČESKO. Zákon č. 23 ze dne 17. ledna 2017 o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2017, částka 8, s. 242-252. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-23>.
4. ČESKO. Zákon č. 565 ze dne 13. prosince 1990 o místních poplatcích. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1990, částka 92, s. 2106-2109. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-565>.
5. ČESKO. Zákon č. 243 ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení daní. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3513-3515. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-243>.
6. ČESKO. Zákon č. 218 ze dne 27. června 2000 o rozpočtových pravidlech. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 65, s. 3104-3128. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218>.
7. ČESKO. Zákon č. 563 ze dne 12. prosince 1991 o účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 107, s. 2802-2810. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>.
8. ČESKO. Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012 občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 33, s. 1026-1365. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>.
9. ČESKO. Vyhláška č. 412 ze dne 15. listopadu 2021 o rozpočtové skladbě. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2021, částka 186, s. 5562-5627. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-412>.
10. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ – *statistiky*. Online. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statistiky>. [cit. 2024-04-27].
11. *Finanční správa: Rozpočtové určení daní* [online]. Praha: Copyright © Generální finanční ředitelství 2021, 2021 [cit. 2023-11-16]. Dostupné z:

<https://www.financnisprava.cz/cs/dane/kraje-a-obce/danove-prijmy-kraju-a-obci/rozpocetove-urceni-dani>.

12. FISHER, R. *State and local public finance*. Fourth edition. London, United Kingdom: Routledge/Taylor & Francis Group, 2016. ISBN 978-0-7656-4427-5.
13. GRUBER, Jonathan. *Public finance and public policy*. Sixth edition. New York, NY, USA: Macmillan International Higher Education, 2019. ISBN 978-1-319-25474-2.
14. HENDL, J. *Kvalitativní výzkum*. 3. vydání. Praha: Portál s. r. o., 2008. ISBN 978-80-262-0219-6.
15. HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo: Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-624-1.
16. HNÁTEK, M. *Nemovité věci v daních: prodej, koupě, nájem, ubytování, nemovité věci v podnikání, darování, dědění*. Praha: ESAP, 2023. ISBN 978-80-907398-9-5.
17. HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3. vydání Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-459-6.
18. HYMAN, D. *Public finance: a contemporary application of theory to policy*. 11. edition. Stamford, CT, USA: Cengage Learning, 2014. ISBN 978-1-285-17395-5.
19. KADERÁBKOVÁ, J., PEKOVÁ J. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. 1. vydání Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.
20. KATASTRÁLNÍ ÚŘAD. *Katastr nemovitostí* [online]. [cit. 2024-04-11]. Dostupné z: <https://www.cuzk.cz/Katastr-nemovitosti.aspx>
21. KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-165-3.
22. KEPOVÁ, E. *Veřejné finance v praxi České republiky*. Brno: CERM, akademické nakladatelství, 2021. ISBN 978-80-7623-064-4.
23. LOCHMANNOVÁ, A. *Veřejná správa: základy veřejné správy*. Prostějov: Nakladatelství a vydavatelství Computer Media, 2017. ISBN 978-80-7402-295-1.
24. MAREK, L. a kol. *Statistika pro ekonomy – aplikace*. 2. vydání. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-86946-40-5.
25. *Ministerstvo financí: Monitor-státní pokladna* [online]. [cit. 2024-03-09]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/>
26. MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Sbírka právních předpisů ÚSC a některých správních úřadů*. Online. Dostupné z: <https://sbirkapp.gov.cz/vyhledavani>. [cit. 2024-04-27].

27. MLÝNEK, J. *Dopad pandémie SARS-CoV-2 na hospodaření vybrané práce*. Pardubice, 2022. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní, Ústav ekonomických věd. Vedoucí práce Ing. Lucie Sobotková, Ph.D.
28. NAHODIL, F. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-536-4.
29. *Obec Hraběšice* [online]. Hraběšice [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://www.hrabesice.eu/>
30. *Obec Loučná nad Desnou* [online]. Loučná nad Desnou [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://www.loucna-nad-desnou.cz/>
31. *Obec Petrov nad Desnou* [online]. Petrov nad Desnou [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://www.petrovnaddesnou.cz/>
32. *Obec Rapotín* [online]. Rapotín [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://www.rapotin.cz/>
33. *Obec Rejchartice* [online]. Rejchartice [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://www.rejchartice.cz/>
34. *Obec Sobotín* [online]. Sobotín [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://www.sobotin.cz/>
35. *Obec Velké Losiny* [online]. Velké Losiny [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://www.losiny.cz/>
36. *Obec Vernířovice* [online]. Vernířovice [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://www.obec-vernirovice.cz/>
37. *Obec Vikýřovice* [online]. Vikýřovice [cit. 2024-03-11]. Dostupné z: <https://www.vikyrovice.cz/>
38. PEKOVÁ, J. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN 978-80-7357-698-1.
39. PEKOVÁ, J.; JETMAR, M., TOTH, P. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-209-4.
40. PETEROVÁ, H. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. 5. rozšířené a aktualizované vydání. Praha: Institut pro veřejnou správu Praha, 2016. ISBN 978-80-86976-35-8.
41. PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.
42. REICHL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-3006-6.

43. ŘEZNÍČKOVÁ, K. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. V Olomouci: Univerzita Palackého, 2019. ISBN 978-80-244-5548-8.
44. SEDMIHRADSKÁ, L. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-967-0.
45. STIGLITZ, J. a ROSENGARD, J. *Economics of the public sector*. Fourth edition. New York: W. W. Norton Company, 2015. ISBN 978-0-393-92522-7.
46. VAVROCHOVÁ, S., KUŠ P. *Územní samosprávné celky*. 2. vydání Praha: Institut pro místní správu Praha, 2012. ISBN 978-80-86976-26-6.